

Antoine de Saint-Exupéry

Mały Księżę – po naszymu

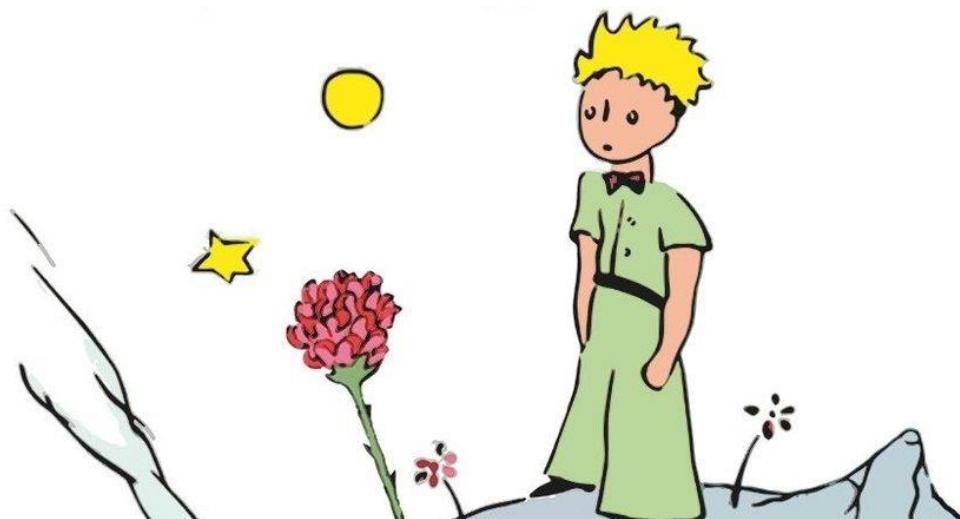

Przełożył: Tomek Sochacki

Wyboczóm wszystkie dziecka, żech tóm ksióńże napisoł dlo kogosikej starego. A to skyrz tego, bo to je dlo mnie ważne, że tyn stary je moim najlepszym kamratym na świecie. Dali skyrz tego, że tyn stary poradzi wszystkigo se wszymność, aji ksióńżek dlo dzieck. Po trzeci skyrz tego, że tyn stary bywo we Francji, kany ciyrpi głód a je mu fest zima. Tóż trzeja mu srobić kapke radości. Kie to nie styknie – bydym rod, kie tóm ksióńżke napiszom dlo dziecka, kierym kiejsi tyn stary był. Wszyscy starzi byli kiejsi dzieckami. Choć niewiela s nich o tym pamiynto. Tóż smiyńióm mojom dedykacyj: Leónowi Werth, kie był małym chłopcem.

Rozdział piyrszy

Kiej mi było sześć, uwidziółech ros szumny obrazek w ksióńżce, kiero była o starucnej puszczy. Napisane na nij było na wyrchu: „Prowdziwe Historyje”. Był na nim god, boa, kiery połykoł agresywnego zwirza. A to je kopija obrazka: W ksióńżce było tak napisane: Gody boa połykajóm całe zwierzynta, kiere chycóm. Potym sie nie poradzóm gibać a spióm sześć miesiyncy, pokiel nie strawióm tego co chyciły. Jak żech sie už podziwoł na tym obrazek, toch kupa myśłoł o żywobyciu w tej dżungli. Tak fest żech myśłoł, żech wzión kredke a podarziło sie mi srobić mój piyrszy obrazek. Obrazek nómero jedyn. Wyglóndół tak: Pokozołech go starym a spytołech sie ich czy sie go bojóm – Czymu kłobuk miołby być straszny – trómfowali starzi. Na moim obrazku nie było kłobuka. To był god boa, kiery trowił słońia. Potym żech narysowół przekrotego goda, coby starzi poradzili se to wszymność. Im dycki trzeja wszystko wykłodać. Mój obrazek nómero dwa wyglóndół tak: Starzi mi poradzili cobych przestoł rysować gody zawrzite a odevrzite a cobych raczy poczytoł geografije, historyje, arytmetyke a gramatyke. Tóż jak mi było sześć, ciepłech prrzesumnóm karyjere malyrza. Było to skyrz tego, że obrazki nómero jedyn a dwa sie mi nie podarziły. Starzi nigdy nie poradzóm se sami wszymność. A dziecka tropi kie muszóm jim fórt wykłodać. Musiołech se wybrać inkszy fach: zustołech pilotym. Lotołech po całym świecie, a muszom uznać, że dobrze, żech znół geografie, bo sie mi przidała. Poradziłech ros sie podziwać a už żech wiedziół, że Chiny a Arizóna to je cosik inkszego. To je dobre wiedzieć, gor jak sie zabłóndzi w nocy. Fach pilota doł mi spusob, żech natrefił na kupe słusznych ludzi. Godnie czasu żech był ze starymi. Dziwołech sie na nich s bliska. Ale fórt se o nich swoji myślym. Kiej żech trefił na starszóm osobe, o kierej żech myśłoł, że je kapke móndrzejszo, toch na nij robił doświadczyni s moim obrazkiym nómero jedyn, kiery żech fórt mioł przy sobie. Chcioł żech wiedzieć, czy wyrzóndzóm s kimsikej, gdo se to wszymnie. Ale fórt mi prawili: - To je kłobuk – tóż żech nie wyrzóndzoł ani o godach, ani o starucnych lasach, ani o gwiozdach. Chciołech fórt być tak tyn, s kierym żech wyrzóndzoł. Mówiłech o brydżu, golfie, polityce a o bindlach. A stary był rod, że natrefił na takigo słusznego człowieka.

Rosdzioł drugi

Tóż skyrś tego, żech nie naszeł że żodnym jednego jynzyka, byłech sóm w tym swoim żywobyciu, aż żech wylóndował na Saharze, boch musioł. Było to sześć roków tymu. Cosi sie skućkało w motorze. Skyrś tego, że nie było sy mnóm ani mechanika, ani żodnego człowieka, tóż żech musioł sie chycić sóm cijnżkigo sprawowanie. Dło mnie to był żywot abo śmierć. Miołech wody yny na osiyń dni. Piyrszego wieczora żech usnył na piosku, tysińc mil od miyjsca, kany bywajóm ludzie. Byłech barży sóm, jako gdosi s roswalónego okryntu, kiery płynie w postrzodku oceanu na kónsku drzewa. Tóż wystowcie se jako żech sie zahruził, kiej wczas rano mie obudził czyisik głos. Słyszym: - Pyty, narysuj mi barónka. Cóż chcesz? – narysuj mi barónka. Skoczyłech na rowne nogi. Przetrzył żech oczy. Fest żech sie podziwoł. A uwidziółech małego, dziwokigo człowieka, kiery sie na mnie fórt dziwoł. A taki obrozek s tym człowiekiym sie mi podarziło narysować nieskorzy: Nó toć ni ma ón na tym obrozku taki gryfny jako je na prowde. Jo za to ni mogym. Jak mi było sześć, to starzi mie odmowiali od malowania, tóż tymu poradzym yny rysować gody boa zawrzite a odewrzite. Dziwołech sie na tego cudoka, a miołech kulate oczy, boch sie zahruził. Nie zapómiejcie żech był tysińc mil łod miyjsca kany bywajóm ludzie. Tóż tyn człowieczek nie wyglóndół na takigo, co sie stracił, ani na takigo, co umiyró ze zmordowania, ani na takigo co umiyró bo ni mo wody abo jodła, ani na wylynkanego. Nie wyglóndół na dziecia, kiery sie stracił na postrzodku pustyni, tysińc mil łod miyjsca kany bywajóm ludzie. Jak żech už poradził rzóndzić, tóż żech rzeknúł: - Ale...cóż ty tukej robisz? A ón rzyk eszcze ros pómału, jakby szło o jakómsik przelógrómnie płatnóm wiec: - Pyty narysuj mi barónka... Dycki sie ulygo urokowi tajmnicy. Choć ta sytuacyj była ganc kuryjożno – był żech tysińc mil łod miyjsca kany bywajóm ludzie a śmierć mi groziła – wycióngłech s kapsy arch papióru a wieczne pióro. Wtynczas żech se spómniól, że przeca uczył żech sie geografiji, historyji, rachować a gramatyki, tóż żech sie zastarół a rzykłech chłopcowi, że nie poradzym rysować. Ale ón mi prawi: - Nó, nó. Narysuj mi barónka. Skyrś tego, żech nigdy w żywocie nie rysowół barónka, pokozołech mu jedyn s dwu obrozków, kiere żech poradził srobić: obrozek goda boa zawrzitego. Kapke żech sie zahruził, bo chłopiec mi rzyk: - Ni, ni. Nie chcym słónia, kierego połknył god boa. Boa je fest niebezpieczny a słón za wielki. Móm na to mało placu. Potrzebujym barónka. Narysuj mi barónka. Narysowółech barónka. Mały sie na to porzóndnie podziwoł a rzyk: Ni, tyn barónek už je fet nimocny. Srób inkszego. Narysowół żech. Mały szykowny kamrat sie uśmichnył: - Przizdrzij sie. To ni ma barónek, to je barón. Ón mo rogi. Srobił żech nowy obrozek ale zaś cosi był na nim źle. – Tyn barónek je moc stary. Chcym barónka, kiery bydzie żył długo. Už żech zaczynoł być nasrany – chciołech sie hned chycić sprawowanie motora, narysowółech wartko tyn obrozek a prawiym: - To je skrzinka. Barónek, kierego żeś chcioł mieć je w postrzodku. Zdziwiłech sie, jak żech uwidziól że je rod tyn, co mie krytykowoł: - To je to coch chcioł. Jako myślisz, trzeja kupa trowy dło tego barónka? – Czymu sie pytosz? – Bo móm tak mało placu... - Na ozajst Ci styknie. Dołech Ci ganc małego barónka. Pochylił głowiczke nad obrozkiym. – Ni ma taki ganc mały. Podziwej sie, usnył... Tak wyglóndół poczóntek moji znómości s Małym Ksynciyń.

Rosdzioł trzeci

Kupa czasu minyło niż żech se wszymnół, skiyl prziszół. Mały Ksiónże choć sie zdało że fórt sie kupa o wszystko pyto, margiyrowoł że nie słyszysz o co sie pytom jo, ale dziepro s tego co wydrziszół poznołech jego historyje. Kiej piyrszy ros uwidziół mój europlan (nie narysujym mojigo europlanu, bo s nim sóm same kurywody), spytoł sie:

- Co to je za wiec?

- To ni ma wiec. To furko. To je mój europlan.

Był żech fest hyrny, żech mu móg rzyc, furkóm. Wtynczas sie spytoł:

- Tóż jako? Spod żeś s nieba?

- Ja – rzykłech skromnie.

- Ach, to je kumedyja.

...Tóż Mały Ksiónże sie zaczón forskać ze śmiychu, a ganc mie tym nasroł. Wolół bych coby moi nieszczynści gdos broł barzy słósznie. Za chwilyl rzyk:

- Tóż tyś spod s nieba? S jakij planety żeś je?

Terazy sie mi roswidnił kapke ómok kiery był, jak tyn mały prziszół a hned żech sie go spytoł:

- Tóż tyś je s inkszej planety?

Ale ón nic nie prawił. Sklupił głowe a przizdżrzoł sie na mój europlan.

- Mosh recht. Takim czymsikej żeś ni móg przilecieć s daleka.

A zaczón fest roswożać. Potym wyciógnół s kapsy barónka a zaczón sie dziwać na swój skarb. Możecie se wystawić, jak żech był zwiedawy tym co mi rzyk o inkszych planetach. Tóż żech sie chcioł doziedzic czegosikej wiyncyj.

- Skónd żeś je mój mały? Kaj je twoja chałupa? Kany chcesz zebrać barónka?

Chwile roswożoł a prawi:

- Dobre je, że ta kisiynka, kieróm żeś mi doł, to bydzie dlo niego w nocy chałupa.

- Tóż dyć. Jak bydziesz spusobny to Ci dóm eszcze sznóre a kólik, cobyś go móg przes dziyń prziwiónzać.

To jednako uraziło Małego Ksiyncia .

- Wióńzać? To Wóm napadło do głowy!

- Jak se go nie swiónżesz na sznórze, to póndzie kaj bydzie chcioł a go zabijóm.

Mój mały kamrat zaś zaczón forskać ze śmiychu.

- A kany ón mo iść?

- Byle kany, baji przed siebie.

Wtynczas Mały Ksiónże rzyk słusznie:

- To ni ma płatne. Sóm móm mało placu.

Potym rzyk, tak jakosik smutno:

- Jak sie idzie przed siebie, to nie idzie zónść daleko...

Rosdział sztworty

Tak zech sie dozwiadziol drugij p[la]tnej wiecy. Ze planeta s kierej je, ni ma wiela wiynkszo łod chałupy. Tym zech sie jednako nie zahruzil. Dobrzech wiedziol, ze okrom wielkucznych planet jako Ziymia, Jowisz, Mars, Wenus, kiere majom swoji miana, som stowki inkszych, tak malych, ze ani jich nie lza uwidziec przes teleskop. Jak astronóm n[on]dzie jak[os]sik planete, to miasto miana ji dowo numero. Baji prawi na niom gwiazda 3251. Tak zech se myslol, ze planeta s kierej je Mały Ksi[on]że to je gwiazda B-612. Widziol jom yny ros w 1909 roku astronóm s Turcyje, kiery to rzyk na Miyndzynarodowym K[on]gresie Astronómów. Żodyn mu jednako nie wierzil, bo miol na sobie dziwoki oblyczki. Tacy som starzi. Na szczynsci dlo planety B-612 dyktor, kiery rzondzil w Turcyji kozol wszystkim smiynic oblyczki na europejski, jak ni to kazowol ludzi zabijac. Astronóm za[is] oglosil ze naszol tom planete w 1920 roku – ale wtynczas byl obleczony w szumny ancug. Cały swiat mu uwierzil. Powykłodolech w[om] ty drobne wieca o planecie B-612 a rzyktech n[om]ero skyrs starych. Starzi majom przelogr[on]mie radzi n[om]era. Jak im wyrzondzocie o nowym kamracie, nigdy sie nie spytajom o nejbarzy p[la]tne wieca. Nigdy nie lza uslyszec:

„Jako żni jego g[los]? W co sie rod bawulko? Jesi sbiyro myntle?”

Oni sie was spytajom:

„Jak stary je? Wiela mo braci? Wiela wozy? Wiela zorobio jego foter?”

Wtynczas dziepro sie jim zdo, ze cosik wiedzom o waszym kamracie.

Jak rzekniecie starym:

„Widziol zech szumn[om] chałupe s czyrwi[one]j cegly, s rozyndl[om] w oknach a s gołymbiami na strzesze.”

Nie poradzom se wystawic[ie]j chałupy. Trzeja jim rzyc:

„Widziol[ech] chałupe za milijon złotych”.

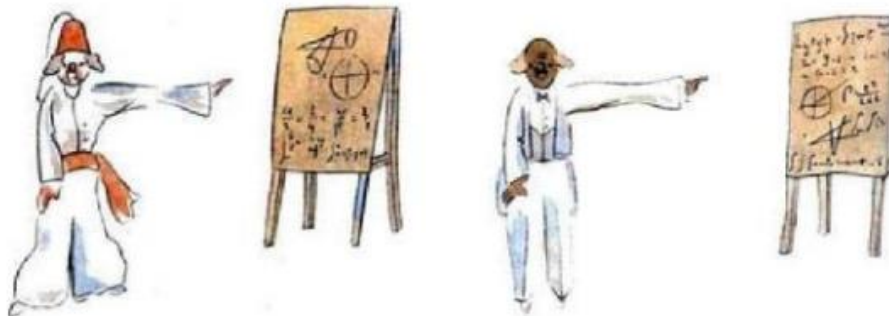
Wtynczas ryknom:

„Jako szumno chałupa!”

Jesi rzekniecie starym:

„Mały Ksi[on]że żyje, bo byl gryfny, bo sie śmiol, bo chciol miec baronka, a jak gdo chce miec baronka to żyje.”

Wtynczas ruszom plecami a byd[om] was miec za dziecka. Ale jesi jim rzekniecie, ze je s planety B-612, uwierzom a nie byd[om] sie uz o nic gupigo pytac. Oni takowni som. Nie śmi sie od nich za kupa chciec. Dziecka muszom fest spokopic starych. My jednako, kierzi dobrze se wszymn[om]y żywot, robiemy se s cyfer b[lo]zna. Chciolbych zaczonc tom historyje jako sie zaczyno bojke. Nejraczyj bych rzyk:” Byl se ros Mały Ksi[on]że, kiery bywol na planecie, co byla yny kapke wiynkszo łod niego a kiery przelogr[on]mie chciol miec kamrata...”Dlo tych, kierzi znajom żywot, bylo by to o wiela barzy sprawne. Bylo by mi miersko, coby s moji ksi[on]żki sie robilo b[lo]zna. S wielkucznym b[ol]ym to spominom. Uz je sześć rok[ow], jako mój mały kamrat odeszol ze swoim baronkiym. Prógujym go opisać coby go nie przepomniec. To je strzsznie źle, jak sie przepomni kamrata. A przeca nie kazdy stary mo kamrata. A m[og]bych sie srobić podobny do starych, kierzi majom yny ty n[om]era. Tymu zech kupil kiśniczke s farbami a blajstyfty. Ciynzko sie wzionśc do rysowanio, jak sie je tak starym jako jo, gor ze prógowolech rysowac yny goda zawrzitego a odewrzitego, obrozki kiere zech robil jak mi bylo sześć. Bydym chciol coby obrozki byly co nejlepsze. Som zech ni ma isty jesi sie mi to podarzi. Jedyn obrozek je lepszy, inkszy gorszy. Kapke mi sie kiwto jak wielki je Mały Ksi[on]że. Tukej je za mały a tukej za wielki. Ni ma zech isty kiej malujym kolory jego oblyczek. Plontom sie we cmoku tego co se spominom a kiwtom sie we wiecach fest p[la]tnych. Ale muszom mi to wyboczyć. Mój kamrat nigdy mi nic nie wykłodoł. Myslol se isto, zech je podobny do niego. Darmo, jo jednako nie poradzym widziec baronka przes ściany kiśniczki. T[oz] to je mozne, zech je kapke jako starzi. Uz zech sie isto zestarzil.

Rosdział piónty

Każdy dziyń żech sie dowiadował czegosi nowego o planecie, o rajzie, a o jechaniu. Tego coch sie dowiedział pómału przibywało a ganc jakosik bokiym. Na trzeci dziyń żech poznał nieszczynści baobabów. Było to wszystko skyrś barónka. Mały Ksióńże sie naros mie spytał, jakby w cosi przestoł wierzić:

Je to prowda, że barónki jedzóm chrości?

- Ja je tak naozajst

- Tóž jeżech s tego przełogrómnie rod.

Nie wszymnólech se, co znaczy, że barónki jedzóm chrości. Ale Mały Ksióńże rzyk eszcze:

- Tóž óny jedzóm aji baobaby?

Wyložylech mu, że baobaby nie sóm chrościami, ale strómami, kiere sóm tak wielkucne jako kościoły, a aji jakbych wzión ze sobóm całóm kupe słóni, to by nie poradziły baobaba obalić. Jak se Mały Ksióńże pomyśloł o kupie słóni, to sie zaśmioł.

- Trzeja było jich postawć jedyn na drugim

Potym jednako se pomyśloł a prawi:

- Ale niż babobaby sóm wielki, to nejprzód sóm malučki.

- To je prowda. Ale czymu chcesz coby barónki zjodały małe baobaby?

Rzyk mi:

- Dobre, dobre..

Jakby szło o wiec, kiero je tako, że ji wszycy rozumióm. Musiolech sie fest pasować, coby se to wszymnóc bes niczyji pó mocy. Okozało sie, że na planecie małego Ksiyncio, jako aji na wszystkich planetach, rosły zieliny s kierych był profit a aji taki szpatne, s kierych nie było ganc nic. Skyrś tego były tam nasióna s kierych był profit, a nasióna złe. Ale zorek nie widać. Spióm se schowane w ziymy pokiel sie jakimusikej nie spómni obudzić. Puszczu wtynczas szumnóm, besbrónnóm macyzne, kiero idzie ku słóncu, jakby sie kapke boła. Jesi to je macyzna radiski abo róży, to go idzie niechać rosnyć jako chce. Ale jesli to je szpatno zielina, to trzeja jóm wytargać co nejrychlij, jak yny sie jóm pozno. A na planecie Małego Ksiyncia były przełogrómnie straszne zorka. Zorka baobaba. Zatruty był nim cały grónt. A kieje baobab urosnie, to už je nieskoro, coby go wytargać a nie lza sie go pozbyć. Urosnie taki wielki na całóm planecie, przeoro jóm kórzyniami. A jak planeta je mało, a baobabów je kupa to jóm rostargajóm.

- tóž trzeja jich fest wahować

Rzyk mi eszcze nieskorzy Mały Ksióńże

- Rano jak sie człowiek umyje to trzeja planete porzónndnie wypucować. Trzeja sie naganiać coby fórt wytargować baobaby, hned po tym jak odrosnóm od róży, do kierej sóm jako młode przełogrómnie podobne. Je to nudno ale snadno robota...

Jednego dnia mi poradził, cobych sprógowoł narysować szumny obrozek, kiery by pómóg dzieckóm s naszej planety spokopić, jak fest niebezpieczne sóm baobaby.

Jakby kiejsi rajzowały – prawił – to sie jim to może przidać. Czasym jak sie cosik srobi nieskorzij to s tego ni ma żodnej szkody. Ale jak idzie o baobaby, to je dycki katastrofa. Znolech planete, na kierej bywoł lyń, niechoł trzi macyzny..

Podle tego, co mi rzyk Mały Ksióńże żech narysowoł tóm planete. Ni móm rod wyrzóndzać morałów.

Ale niebezpieczeństwo skyrś baobabów ni ma moc znane, a ludzie fest reskirujóm, jak zabłóndzóm na małym planecie, tóż terazy nie bydym sie dzierzól moich zasad. A prawiyóm:
- Dziecka dowejcie pozór na baobaby! Fest żech sie narobił przy tymu obrozku, kiery żech narysował coby moi kamraci dowali pozór przed niebezpieczeństwym kiere od downa už je ale żodyn se go nie wszymnól. Moja drzina sie jednako wyplaciła. Spytocie sie możne czymu w tej ksióńdze ni ma takich szumnych obrozków jak tyn, na kierym sóm baobaby? Je tak skyrś tego, że prógowołech jich srobić, jednako sie nie udały. Jakech malował baobaby, to w postrzodku żech czuł jakby mie cosik naganiało.

Rosdzioł szósty

Pómału żech spokopił, Mały Ksióńże, twoji smutne żywobyci. Łod downa, jedyne hyzdy dlo ciebie to było, jak sólńko szumnie zachodziło. Tóm nowóm wiec s twojigo żywota żech se wszymnól sztwortego dnia rano, jak żeś mi rzyk:

- Przeogrómnie móm rod jak sólńko zachodzi. Pódż podziwómy sie na to.

- Ale trzeja doczkać.

- Doczkać na co?

- Doczkać aż sólńko zacznie zachodzić.

Nejprzóđ żeś sie zahruził, a potym roześmioł a rzyk żeś:

- Fórt mi sie zdo, żech je u siebie. Tóż dyć wszyscy wiedzóm, że jak w Ameryce je połednie, to we Francyji sólńko zachodzi. Jakby szło sie w pore minut przeniysz s Ameryki do Francyji to by szło oglóndać zachód sólńca. Nó, ja ale Francyja je daleko. Ale na twoji planecie móg żeś szybnóć stólek o pore kroków a oglóndać jak sólńko zachodzi tela razy wiela żeś chcioł...

- Jednego dnia żech oglóndoł jak sólńko zachodzi sztyrycet trzi razy –

prawi Mały Ksióńże, a za chwile eszcze rzyk:

- Wiysz, jak je otymynie, to człowiek mo rod jak sólńko zachodzi.

- Tóż wtynczas jak żeś to oglóndoł sztyrycet trzi razy, był żeś jednako okorany?

Spytólech sie go. Ale Mały Ksióńże nic nie prawił.

Rosdzioł siódmy

Na piónty dziyń, zaś skyrś barónka żech se wszymnól nowej tajmnicy Małego Ksiyncio. Z nienazdanio sie mie spytał jakby przemyśloł kansik sóm ze sobóm:

- Jak barónek jy krzoki, to jy aji kwiotki?

- Barónek jy wszystko co nóndzie.

- Aji kwiotki, kiere dziubióm?

- Ja aji kwiotki, kiere dziubióm.

- A do czego sóm dziuboki?

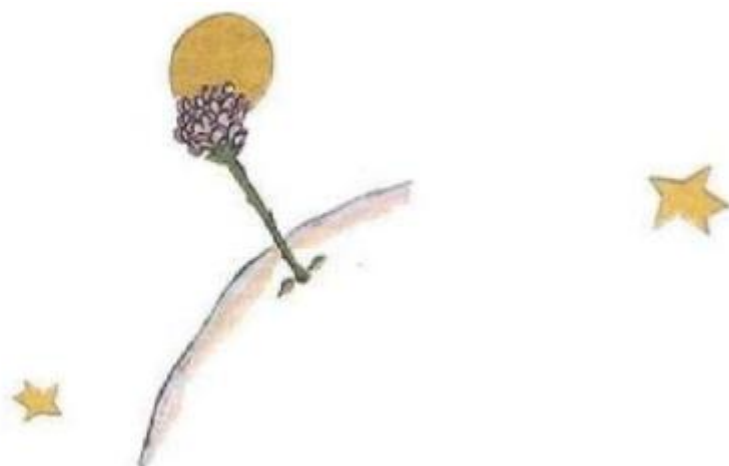
Nie wiedzioł żech. Miółzech terazy inkszóm robote, musiołech roshórdać fest ścióngniynty sworzyń w mojim motorze. Fest żech sie starół, bo żech spokopił, że motor je zrympolóny a woda do picio sie kóńczy. Myśloł żech o nejgorszym.

- Do czego sóm dziuboki?

Mały Ksióńże jak sie ros spytał to nie popuścił.

Byłech nasrany, boch wiedzioł jako je s mojom maszynom, tóż mu rzyk byle co.

- Dziuboki nie sóm do niczego. Kwiotki jich puszczałóm, bo sóm docyrne.
Mały Ksióńże wydychnól, nic nie prawił a potym rzyk urażóny:
- Nie wierzym ci. Kwiotki sóm słabe a wszystkimu wierzóm. Óny sie asekurujóm, jako poradzóm. Im sie zdo, że jak majóm dziuboki, to sie jich wszyscy bydóm boć.
Nic zech mu na to nie prawił. Rzykłech se sóm do siebie:
„Jak tyn sworzyń nie puści, to go wybijym kładziwkijym.”
Mały Ksióńże sie zaś cosi spytoł, tóż zech przestoł myśleć:
- A Ty jako myślisz, że kwiotki...
- Ale ni, ni jo nic nie myślym.
Rzykłech byle co. Jo patrzym inkszych ważnych wiecy.
Podziwoł sie na mnie zdziwióny.
- Inkszych ważnych wiecy?
Widzioł mie jak zech stoł s kładziwkijym w rynce, s palcami czornymi łod szmyru, zgiyntego nad wiecóm, kiero sie mi zdała coros barży szpatno.
- Prawisz jak starzi. Zabyło mie gańba. Ale ón eszcze rzyk werzejnie:
- Nic nie rozumisz. Bywosz daleko.
Był ganc fes nasrany. Trzepoł złotymi lokami, kiere furgaly na wietrze.
- Znóm planete, na kierej bywo panoczek, kiery mo czyrwióńóm gymbe. Ón nigdy nie wónioł kwiotków. Nigdy sie nie dziwoł na gwiazdy. Nigdy żodnemu nie przoł. Nic w żywocie nie robił, yny rachowoł. A cały dziyń fórt prawi jako ty: „Jezech słuszny człowiek, jezech słuszny człowiek” Mo fest hyre. Ale to ni ma człowiek, to je grzib.
- Co?
- Grzib!
Mały Ksióńże był nasrany, aż blady.
- Už milióny roków kwiotki majóm dziuboki. A choć jich majóm, to barónki łod milióńów roków jedzóm kwiotki. Nie zdo ci sie, że trzeja do tego jakosik dónść, czymu kwiotki tak sie fest narobióm, coby mieć dziuboki, kiere nie sóm ku niczymu? Ta wojna miyndzy kwiotkami a barónkami to ni ma ważno wiec? To ni ma ważniejsze łod rachowanio grubego, czyrwióńego panoczka? Jak jo znóm taki kwiotek, kiery rośnie yny na moji planecie, nigdzi indzi, a mały barónek go może kieregosik rana pomarasić, a ani se nie wszymnie co srobił, to to ni ma ważno wiec?
Srobił sie czyrwióny, potym prawił dali:
- Jak gdosik mo rod kwiotek, kiery je jedyn na milijónach a milijónach planet, to mu styknie do szczynńcio, że sie podziwo do gwiozdek a prawi se: „kansik tam je mój kwiotek”, ale jesi barónek zjy kwiotek, to jakby wszystkie gwiozdy przestały świyć. A to ni ma płatne? Ni móg dali nic rzyc.
Rosbeczoł sie. Przyszła noc. Ciepłech mój wercajg. Miołech za nic kładziwo, sworzyń, wode a śmierć.
Na jednej gwieździe, na planecie, na moji Ziymi był Mały Ksióńże, kierego zech musioł pocieszyć.
Wziónech go na rynce a pokolybołech. Rzyk zech mu:
- Kwiotkowi, kierego mosz rod nic nie bydzie. Narysujym ci obujek dlo twojigo barónka, narysujym cosi co ochróni kwiotek...Jo...
Nie wiedziółech co rzyc. Czutech sie gupie. Nie wiedziółech jako do niego przerzóndzić, jako go pocieszyć. Świat bez łez je takowny, że fórt o nim mało wiymy.

Rosdział ósmy

Hned żech lepszy poznoł tyn kwiotek. Na planecie Małego Ksiyncio kwiotki dycki były fest ajnfachowe, miały jednóm koróne płatków, nie zabiyraly moc placu a żodnymu nie zawadzały. Kieregosi rana zaczyły rosnónć miyndzy trowami a wieczór wyyndły. Krzok róży wzeszeł przez dziyń ze zorka kiere prziniós gdosi skónsikej a Mały Ksiónże sie fórt dziwoł na tóm macyzne, kiero nie była podobno do inkszych. Móg to być nowy gatunek baobabu. Ale krzok hned przestoł rosnónć a zaczyń wylazować kwiotek. Mały Ksiónże, kiery sie fórt dziwoł jako wielkucny kwiotek wylazuje, wiedziól że s tego zakwitnie jakisi cudo, ale róza sie nie śpiychała, schowano we swoji zielónej chałupce. Pómału sie sztrajchowała a oblykała, brała jedyn płatek do drugigo. Nie chciała roskwitnónć popuczóno jako mak. Zapobogła se, że sie pokoże fest szumno. Tóz dyć! Była jak galanka na zolytach. Oblykała sie w ty szumne oblyczki kupe dni. Dziepro jednego rana, jak sólńko stowało to sie pokozala. Tóz to je óna, kiero godnie sie narobiła coby być tak szumnie wypyrzczónóm – ziywło sie ji a rzekła:

- Tóz, dziepro żech sie obudziła...Wyboczóm...ni ma żech eszcze poczosano.

Mały Ksiónże, kierymu sie róza fest podobala rzyk:

- Paniczko sólń żecie piekni!

- Mocie recht – prawi po cichu róza – urodziłach sie wroz ze sólńkiym.

Mały Ksiónże se wszymnól, że róza ni ma skrómno, ale była tako że lza s oka sama móglła wylecieć!

- Myślým, że už je czas coby pośniodać – prawiła – pomyślicie o mnie panoczku?

Małego Ksiyncio zabyło gańba, poszoł po kónew a doł ji świyżej wody. Była płocho a lyniwo, tóz zaczyła go tropić. Jednego dnia dziwala sie na swoji sztyry dziuboki a prawi:

- Mogóm przyść tygrysy, kiere majóm pazurska...

- Tukej nie ma tygrysów na moji planecie – postawił sie Mały Ksiónże – tygrysy przeca nie jedzóm trowy .

- Nima żech trowóm - słodko rzekła róza – wyboczóm panoczku...

- Nie bojym sie tygrysów, ale fest ni móm rada cugu, a nie chciała bych, coby mie przewioło. Ni mocie jakigo parawanu?

- Jak zielina ni mo rada cugu, to to ni ma dlo nij dobre – pomyśłoł Mały Ksiónże - tyn kwiotek ni ma ajnfachowy

- Wieczór pyty, przikryjóm mie jakimsik deklym. Mocie tukej przelógrómnie zima. Szpatnie to tukej mocie srobióne. Tam skónd żech je...Przestała rzóndzić.

Przyszła jako nasionko. Ni móglła znać inkszych planet. Scyganila jako dziecio, na tym cygaństwie jóm chycili, a terazy jóm je gańba. Zakuckała dwa abo trzy razy, coby żodyn nie poznoł, że ji zabyło gupie.

- A tyn parawan?

- Jo bych go prziniós, ale wyście prawiłi...

Wtynczas róza zaczyła kuckać, coby Mały Ksiónże se pomyśłoł, że ón za to może.

Tóz Mały Ksiónże, choć przoł róży a chcioł dlo nij robić wszystko, przestoł ji wierzić. Wzión se dlo

siebie słowa, kiere sóm niczym, a stoł sie nieszczasny.

- Miołech ji wobec nie posłuchać – rzyk mi jednego dnia na boku, po cichu – nigdy nie trzeja posłuchać kwiotków. Trzeja jich ogłónać a wóniać. Mój kwiotek wónioł tak, że na całej planecie go było czuć, ale nie poradził żech sie tym cieszyć. Historyja dziuboków, kiero mie tak nasrała, miała by być barzy do płaczu...Prawił eszcze:

- Nie poradziłech ji spokopić. Miołech jóm sóndzić podle tego co robi a nie tego, co wyrzónczo. Czarowała mie bo była szumno, a pieknie wóniała. Ni miołech od nij uciekać. Miołech nónść w nij to że mi przala, choć to robiła, bo była chytro. Kwiotki majóm w sobie kupa wiecy, kiere sóm przeciw siebie. Ale był żech za młody, coby jóm mieć rod.

Rosdzioł dziewiónty

Myślym, że Mały Ksiónże uciyk pospołu s wandrownymi ptokami. Rano eszcze niż odjechał to porzónndnie poukludzoł całóm planete. Dokumyntnie wypucowoł wszystkie wulkany. Mioł dwa wulkany, kiere fungowały. Óny sie dycki przidowały, coby odgrzoć śniodani. Mioł aji jedyn wulkan, kiery był wygaśniońy. Bo prawił dycki:

- Nic nigdy człówek nie wiy – tóż przepucowoł aji tyn wygaśniońy. Jak wulkany sóm porzónndnie przepucowane, to sie polóm pómału, rowno, a nie wybuchajóm. Jak wulkan wybuchnie, to tak jakby sie sadza chyciła w kuminie. Nó toć my ludzie na naszej Ziymi sóm my za mali, coby pucować wulkany. Tymu nas tak mierzióm. Mały Ksiónże wytargoł aji ostatni maczynny baobabów, ale był kapke okorany. Nie wierził, że sie wróci na spadek. Wszystko to co robił na každo, tego rana sie mu zdało ganc przyjemne. Kiej ostatni ros podłoł róże a už jóm mioł przykryć deklym, poczuł, że sie mu chce buceć.

- Do widzynie

rzyk róży. Ale óna nic nie prawiała

- Do widzynie

rzyk eszcze ros. Róża zakuckała, ale nie skyrs tego że miała ryme

- Byłach pitómo – prawiała – wybocz. Spróguj być szczasny.

Zdziwił sie, że nic mu nie wyczyto. Stoł a ganc nie wiedziół co czynić, dekiel dzierzoł w lufcie.

Nie spokopił tego, że mu słodko prawiała.

- Ale jo ci przejm – prawiała róża – nie wiedziół żeś o tym skyrs mie. Ale to už ni ma płatne. Ale tys był tak samo pitómy jako jo. Spróguj być szczynśliwy. Wiyncyj cie nie chcym.

- Ale...cug...

- ni móm už takij rymy. Chłóndny luft w nocy mi dobrze srobi. Jeżech kwiotkiym...

- Ale dziki bestyje...

- Muszym poznać dwie abo trzy gónsiynice, coby sie skamracić s myntlym. To je bezmala taki przyjemne. Bo gdo by mie potym nawszczywiół, jak bydziesz daleko...A żodnej dzikij bestyji ani żodnego inkszego sie nie bojym. Mó m dziuboki – pokozala sztyry dziuboki. Za chwile eszcze prawiała:

- Nie czakej, bo mie seresz. Uwożył żeś se jechać. Tóż už idź!

Nie chciała, coby widziół, że buczy. Była przeca przełógrómnie hyrno.

Rosdział dziesiónty

- Planeta Małego Ksiyncio sie toczyła kole małych planet nómero 325, 326, 327, 328, 329 a 330. Tóž zaczn ty planety nawszczywiać, coby mió robote a czegosik sie nauczyć. Na piyrszej miyszkoł Król. Był obleczóny w purpure a gronostaje, siedziół na trónie uciuciany, ale było widać, że to je Król.
- To je otrok – zaryczoł, jak uwidziół Małego Ksiyncio. Mały Ksiónže sie spytoł:
 - Widzisz mie przeca piyrszy ros, jakóž żeś mie móg poznać?
- Nie wiedziół, że dlo królów świat je fest ajnfachowy. Wszyscy ludzie to som otrocy.
- Pódź haw, cobych cie lepszy widziół – rzyk Król, fest hyrny, że może už nad kimsikej panować.
- Mały Ksiónže hlediół oczami placu, kany by móg se siednónć, ale cało planeta była przykryto szumnym mantlym s gronostajów. Tóž fórt stoł, a skyrs tego, że był zmordowany rajzóm zaczn zioć.
- Zakón zabranio zioć przy królowi – rzyk mónarcha – Nie śmisz zioć.
 - Nie poradzym przestać – prawi Mały Ksiónže, kierego zabyło fest gańba.
 - Długo žech rajzowoł a nie społech.
 - Tóž zakazujym ci zioć. Kupa roków žech nie widziół žodnego gdoby zioł. Zioci je ciekawe. Nó! Ziyj eszcze! Kazujym ci.
 - Ale mie je gańba – rzyk Mały Ksiónže, kiery už był cały czyrwióny.
 - Hm, hm! – rzyk Król. Tóž mosz to...mosz zioć, to... - bulczoł cosi, a widać było że je nasrany.
- Królowi zoleżało, coby wszyscy szanowali jego hyre. Fest ni mió rod jak gdosi był niepostleszny. Był to król, kiery mió wszystko pod sobóm. A skyrs tego, że był fest dobry, to regirowoł móndrze.
- Dycki prawil – jak kożym generałowi, coby sie przemiynil w morskigo ptoka, a ón tego nie srobi, to ón za to ni może. To jo za to mogym.
 - Mogym se siednónć? – spytoł sie po cichu Mały Ksiónže – kożym ci siednónć – rzyk Król a hyrnie podciógnól połówke mantla s gronostajów. Mały Ksiónže sie zadziwil. Planeta była maluczko. Kogo Król móg regirować?
- Nejjaśniejszy pónie – rzyk - wybozcóm mi, że sie pytóm...
- Kazujym ci sie spytać – wartko rzyk Król.
 - Nejjaśniejszy pónie, kim wy regirujecie?
 - Wszystkim – rzyk ajnfachowo Król.
 - Wszystkim?
- Król pokozoł rynkóm swojóm planete, inksze planety a gwiazdy.
- Tym wszystkim? – spytoł sie Mały Ksiónže.
 - Tym wszystkim – rzyk Król, bo był władcóm, kiery poradził regirować wszystkim.
 - A gwiazdy nejjaśniejszego póna posłuchajóm?
 - Tóž toć – rzyk Król – posłuchajóm hned. Fest ni móm rod, jak mie gdo nie postlechnie.
- Małymu Ksiynciu sie fest podobało taki regirowani. Jakby ón tak poradził, to by jednego dnia widziół nie sztyrcet trzi ale siedymdziesiónt dwa, aji sto, aji dwiesta jak sólńko zachodzi a nie musioł by ani szybować stołka. A skyrs tego, że był kapke okorany skyrs swoji małej opuszczónej planety, pięknie pytoł Króla:
- Chciołbych uwidzieć jak sólńko zachodzi. Zróbcie mi pyty požytek a kożcie sólńku, coby zaszło...
 - Jak kożym generałowi, coby przefurgnył s jednego kwiotka na drugi jak myntel, abo mu kożym napisać tragedie, abo coby sie przemiynil w morskigo ptoka, a generał tego nie srobi to gdo s nas nie bydzie mió recht: jo abo ón?
 - Tóž przeca, że wy Królu – rzyk Mały Ksiónže.
 - Słusznie prawisz. Trzeja chcieć łod drugich, to co sie może dostać.
- Zoce trzeja mieć podle rozumu. Jak kożesz swojimu ludzióm coby hópnóć do morza, to óni sie bydóm szprajcować. Mogym po nich chcieć, coby mi byli postleszni, bo jim móndrze rosказujym.
- Tóž jako bydzie s tym moim zachodym sólńca? – przypómniół Mały Ksiónže, kiery nigdy nie niechoł tego o co sie spytoł.
 - Bydziesz mió swój zachód sólńca. Zakumyndyrujym go. Ale doczkóm, boch je móndry w regirowaniu, aż bydzie ku tymu sposób.
 - Kiej to bydzie – pytoł sie Mały Ksiónže
 - Hm, Hm, to bydzie kole...kole...to bydzie dzisio wieczór za dwacet siedym, A uwidzisz jacy mi sólm wszyscy postleszni.
- Mały Ksiónže zaziół. Banowoł, że nie widzoł, jako sólńko zachodzi, a už aji sie mu kapke mierzło.
- Ni móm nic do roboty. Odyndym.
 - Nie idź – rzyk Król, kiery był hyrny, że mió kogosik pod sobóm.

- Nigdzi nie idź, srobiym s ciebie ministra.
 - Ministrym czego?
 - Hm...sprawiedliwości!
 - Ale tukej ni ma kogo sódzić!
 - Nie wiysz – rzyk Król. Eszcze żech nie pochodził po moim królestwie. Jezech fest stary, ni móm placu na kolase, a jak drepcym to sie tropiym.
 - Tóz! Ale jo żech už widziół – rzyk Mały Ksióńże a podziwoł sie na drugóm stróne planety – tam też żodnego ni ma...
 - Tóz bydziesz sóm siebie sódzić. To je nejwiynkszy wyprask. O wiewa gorszy je sódzić samego siebie, jako inkszego człowieka. Jak ci sie podarzi samego siebe osódzić to bydziesz fakt móndry.
 - Jo – rzyk Mały Ksióńże – mogym sódzić byle kaj. Nie muszym bywać tukej.
 - Hm, Hm. Zdo sie mi, że kansik na moji planecie je stary szczur. Słyszym go w nocy. Bydziesz móg lecy kiedy sódzić tego starego szczura. Bydziesz go móg sódzić na śmierć. Jego żywot bydzie zoleżoł łod twoji sprawiedliwości. Ale dycki darujesz mu żywot, bo je yny jedyn.
 - Ni móm rod sódzić na śmierć – prawi Mały Ksióńże – a už idym.
 - Ni – rzyk Król.
- Mały Ksióńże, kiery skóńczył sie rychtować do rajzy, nie chcioł, coby stary Król sie staroł.
- Esi chcecie coby ludzie hned robili co jim kożecie, to pyty musicie mi terazy móndrze kożać cosi robić. Baji kożcie mi, cobych se poszeł niź przeleci minuta. Myślym, że terazy je ku tymu dobry czas...
- Król nic nie prawił, tóz Mały Ksióńże hned poszoł a wydychnył.
- Mianujym cie moim ambasadorym! – zawrzeszczoł eszcze Król. Był isty siebie.
- „Starzi sóm przelógrómnie dziwucni” – rzyk do siebie Mały Ksióńże.

Rosdzioł jedynosty

Na drugij planecie bywoł łach a pakaż.

- Tóz! Tóz! Nawszczywił mie gdosi, gdo mie podziwio! – zaryczoł, jak yny se wszymnył Małego Ksiyncio. Bo podle łachów a pakaży, każdy gdo na nich natrefi, nie poradzi sie nadziwać jacy óni sóm szumni.
 - Witóm pięknie – rzyk Mały Ksióńże – mocie srandowny kłobuk.
 - Móm go na to, cobych sie móg kłaniać – prawił łach a pakaż – coby sie kłaniać jak mi klaskajóm. Nó, ale żodyn tukej kole mie nie rajzuje.
 - Ja? – rzyk Mały Ksióńże ale nic nie spokopił.
 - Klepej packami – prawił łach a pakaż. Mały Ksióńże klepnył packóm o packe. Łach a pakaż sie uklónił a dźwignół kłobuk.
 - To jednako je barży ciekawe jako nawszczywa u Króla – rzyk Mały Ksióńże. A zaczón klepać packami.
- Łach a pakaż zaś sie pokłónił, a dźwignył kłobuk. Po piynciu minutach dokazowanio Mały Ksióńże už był zmordowany, bo fórt musioł robić to samo.
- A co trzeja srobić, coby kłobuk spod? – spytoł sie.
- Ale łach a pakaż nie słyszoł. Tacy, jako ón słyszóm yny jak sie jich chwoli.

- Czy ty mie rychtig fest podziwiosz? – Spytoł sie Małego Ksiyncio.
 - Co to znaczy uwielbiać?
 - To znaczy, że mie mosz za nejszumniejszego człowieka, nejleszy obleczónego, nejbogatszego a nejmóndrzejszego na świecie.
 - Ale króm ciebie żodnego ni ma na planecie!
 - Być tak dobry a uwielbiej mie na truc.
 - Uwielbióm cie – rzyk Mały Ksióńże a lahko porusztoł plecami.
 - Ale co ci to do?
- A pojechał dali.
- Starzi sóm fest srandowni” – rzyk sóm do siebie jak už rajzowoł.

Rosdzioł dwanosty

Na nastympnej planecie siedzioł oźralec. Ta nawszczywa była krótko, ale skyrz nij Mały Ksióńże zacznó być fest okorany.

- Co ty tukej porobiosz? – spytoł sie oźralca, kiery siedzioł po cichu przed dwóma kiśniami, w jednej były próżne flaszki a w drugij pełne.
 - Chlaszczym – prawi otopulóny oźralec
 - Czymu chlaszczesz? – pyto sie Mały Ksióńże.
 - Coby zapómnieć – prawi oźralec.
 - Co zapómnieć? – zastarół sie Mały Ksióńże, kiery mu už zacznó nad nim lutować.
 - Coby zapómnieć, że mi je gańba – prawi oźralec a sklupił głowe
 - Czymu ci je gańba? – dopytowoł sie Mały Ksióńże, bo chcioł mu pómc.
 - Je mi gańba, że chlaszczym – oźralec skóńczył rzecz a był už po cichu.
- Mały Ksióńże zastarany rajzowoł dali. „Starzi sóm naozajst fest ale to fest srandowni” – rzyk sóm do siebie, jak už rajzowoł.

Rosdział trzinosty

Sztworto planeta była łod bankiera, kiery miał tela roboty, że ani nie dźwignył głowy, jak Mały Ksióńże przijechoł.

- Witóm Pieknie – ryk Mały Ksióńże – zgasła Wóm cygaretla.

- Trzi a dwa je piynć. Piynć a siedym je dwanost. Dwanost a trzi – patnost. Witóm. Patnost a siedym – dwa a dwacet . Dwacet dwa a sześć – dwacet osiyń. Ni móń czasu kurzić. Dwacet sześć a piynć – trzicet jedyn. Tóź! To je do kupy piyncet jedyn milijónów szejset dwacet dwa tysińce siedymset trzicet jedyn.

- Piyncet jedyn milijónów czego?

- Co? Eszcze żeś tukej je? Piyncet jedyn milijónów...sóm už nie wiym czego...tak żech drził!

Je żech słuszny człowiek, nie robiym żodnej darymniny, a nie fanzolym. Dwa a piynć...

- Piyncet jedyn milijónów czego? – zaś sie spytoł Mały Ksióńże, kiery dycki musioł sie doziedzic tego o co sie spytoł.

Bankier dźwignył głowe.

- Bywóm na tej planecie pindziesióńt sztyry roki a trzi razy mi gdosi zawadzoł. Piyrszy ros, dwacet roków tymu, przileciała tukej krówka, sóm nie wiym skóńd. Narobiła takigo krawalu, żech sie pomylił sztyry razy w dodowaniu. Po drugi, jedynoscie roków tymu zaczęła mie łómac rewna. Nic żech nie ćwiczyl. Ni móń czas na smykani. Jezech słuszny człowiek. Ja. Po trzeci...to terazy. Tóź żech rzyk: piyncet jedyn milijónów...

- Milijónów czego?

Bankier spokopił, że to nie bydzie anjfachowe coby sie pozbyć tego gościa.

- Milińów tych małych wiecy, kiere sie widzi na niebie.

- Muszek?

- Ale ni, małych wiecy, kiere sie blyszczóm.

- Pszczółek?

- Ale ni.

- Małych złotych wiecy, kiere chcóm mieć lynie. Ale jo je człowiek słuszny. Ja, Ni móń czasu coby czegosik zapobognóć.

- Tóź dyć, gwiozd?

- Ja gwiozd.

- Cóz zrobisz jak už bydziesz miał piyncet milijónów gwiozd?

- Piyncet jedyn milijónów szejset dwacet dwa tysińce siedymset trzicet jedyn...jeśech słuszny, jezech akuratny.

- Tóź cóż srobisz s tymi gwiozdami?

- Co s nimi srobym?

- Ja

- Na nic. Móń jich.

- Mosh gwiozdy?

- Ja.

- Už żech widzioł Króla, kiery...

- Królowie ni majóm. Óni regirujóm. To je cosik ganc inkszego.

- Tóź na cóż ci to, że mosh gwiozdy?

- Bogactwi.

- A co s tego mosh żeś je bogaty?

- Mogym kupować inksze gwiozdy, esi jich gdosi nóńdzie.

- Tyn człowiek – rzyk se Mały Ksióńże – spokopi jako mój oźralec

Ale fórt sie pytoł dali:

- Jako idzie mieć gwiozdy?

- A czyji óny sóm? – odbyrknył bankier.

- Nie wiym. Od żodnego.

- Tóź tymu sóm moji, bo jo żech o nich piyrszy pomysłoł.

- To ci styknie?

- Tóź toć. Jak nóńdziesz diamynt, kiery ni ma od żodnego, to je twój. Jak nóńdziesz wyspe, kiero ni ma od żodnego, to je twoja. Jak srobisz cosik nowego, czego żodyn eszcze nie srobił a dostaniesz na to patynt , to óń je twój. Móń gwiozdy, bo żodyn przedy mnóm nie pomysłoł coby jich grajfnóć.

- Mocie recht – rzyk Mały Ksióńże – a co s nimi robisz?

- Regirujym. Rachujym a potym zaś rachujym – rzyk bankier.
 - To je fest trudne. Ale jo je słuszny człowiek.
- Mały Ksióńże nie był eszce ganc rod.
- Jak móm szal, to se go mogym owinónć kole karku a se go wziónść ze sobóm. Jak móm kwiotek to go mogym utargać a wziónść. A ty nie poradysz targać gwiozd.
 - Ni, ale mogym se jich wrazić do banku.
 - Tóz jako?
 - Piszym se moji gwiozdy na archu papióru. Potym tyn papiór zawiyróm na klucz w szuflodzie.
 - To wszystko?
 - To styknie.
- To je srandowne – pomyśłoł se Mały Ksióńże – to je poezyja ale fest srandowno.
- Mały Ksióńże se ganc inakszy myśłoł o wiecach słusznych, jako starzi.
- Jo – rzyk eszce – móm kwiotek, kiery podlywóm każdy dziyń. Móm trzi wulkany, kiere pucujym każdy tydziyń. Pucujym aji wulkan wygaśnióny. Nigdy człowiek nie wiy. Wulkany majóm sy mnóm dobrze, dlo kwiotka, kiery je mój. A jaki profit majóm s ciebie gwiozdy? Bankier odewrził gymbe ale nie poradził nic rzyc. Tóz Mały Ksióńże dali rajzowoł. „Starzi sóm jednako hławni” – rzyk se a dalij rajzowoł.

Rosdziół szternosty

- Piónto planeta była fest ciekawo. Była nejmiyńszo ze wszystkich. Była tako mała, że ledwo stykło na nij placu na latarnie przy ceście a na latarnika. Mały Ksióńże se nie umioł wyłóżyć do czego je latarnia przy ceście a latarnik, kansik w kosmosie na takij małej planetce, na kierej nie ma chałup ani ludzi. Jednakó rzyk sóm do siebie: „Możne że tyn człowiek ni mo ganc wszystkich w chałupie. Ale mo lepszy wszystko poukłódate w głowie jako Król, łach a pakaż, bankier a oźralec. S jego roboty był aspóń jakisi profit. Jak rożygo lampe, to jakby robił eszce jednóm gwiozde abo kwiotek. Jak gasi lampe, to jakby dowół gwiozde abo kwiotek spać. To je fest szumno robota. S tej roboty je profit, bo óna je szumno. Hned jak Mały Ksióńże wylóndowoł, to sie pięknie s reszpektym uklónił latarnikowi.
- Dobry dziyń. Czymu żeś terazisko zagasił swojóm lampe?
 - Tak mi kozali – prawi latarnik.
 - Dobry dziyń.
 - Tóz jako Wóm kozali?
 - Kozali gasić lampe. Dobry Wieczór.
- Rożnół lampe.
- Czymu żeś rożnół?
 - Tak mi kozali – rzyk latarnik.
 - Nie spokopił żech – rzyk Mały Ksióńże.
 - Tukej ni ma co do chapanio.
 - Jak kazujóm, to kazujóm.

- Dobry dziyń.

Zagasił lampe. Potym se utrził czoło szmutychlóm w czyrwiónóm kratke.

- Móm strasznóm robote. Kiej si ta robota sie dzierzła kupy. Gasił zech latarnie rano a rozygołech wieczór. W dziyń zech móg spoczywać, a w nocy zech społ...

- A terazy Wóm przikozali co inkszego?

- Ja, móm robić cosik inkszego. To je ta tragiczno wiec. Každy rok planeta sie zwyrce rychlij, a przikazujóm mi inksze wiecy.

- Tóž? – spytoł sie Mały Ksióžne.

- Tóž dzisio planeta sie cało zwyrtnie w minucie a nie poradzym se ani na chwile spocznóć .

- Každóm minucie musimy rožnóć lampe a jóm zagasić!

- U ciebie dziyń trwo jednóm minucie! To je srandowne!

- To ni ma srandowne – rzyk latarnik.

- Už przesoł miesiónc jak pospołu wyrzóndzómy.

- Miesiónc?

- Ja. Trzicet minut – trzicet dni.

- Dobrej nocy. Rožnóć lampe. Mały Ksióžne sie podziwoł na latarnika a wszymnóť se, że mo rod człowieka, kiery robi wszystko, co mu przikozóm. Przipómniot se jak slónko zachodziło na jego planecie, kiej fóť a fóť sie na to dziwoł a yny szybowoł stołek. Chcioł pómc swojemu kamratowi.

- Nie wiyem esi wiyisz...wiyem jako možesz se spocznóć kiej bydziesz chcioł.

- Dycki chciołbych spoczywać – rzyk latarnik. Bo idzie se dać zoležec a być lyniwym.

- Twoja planeta je tako mało, że možesz jóm obynść trzema krokami. Styknie cobyś szoł pómału przed siebie a coby fóť na ciebie šwyciło slónko. Jak bydziesz se chcioł spocznóć, bydziesz szoł przed siebie a dziyń bydzie taki długi jako bydziesz chcioł.

- Niewiela mi to do – rzyk latarnik – nejbaržy móm rod spani.

- Tóž szkoda – rzyk Mały Ksióžne.

- Nó szkoda – rzyk latarnik.

- Dobry dziyń. A zagasił lampe.

Jak Mały Ksióžne rajzowoł dłužszy, to prawioł sóm do siebie:

- Tego człowieka by wszycy mieli za nic aji Król, aji łach a pakaž, aji ožralec, aji bankier. Ale ón podle mie ni ma srandowny. A isto tymu, że nie patrzy yny siebie. Wydychnóť okorany a eszcze sóm do siebie prawioł: Yny tyn człowiek by móg być moim kamratym. Ale planeta, na kierej bywo je na isto za mało. Ni ma placu dlo dwóch.

Mały Ksióžne nie chcioł uznać, że to, co go nejbaržy cióngło do tej błogosławiónej planety, to było tych tysiónc sztyrysta sztyrycet razy jako slónko zachodziło za dwacet sztyry godziny.

Rosdzioł patnasty

Szósto planeta była dziesiynć razy telko. Bywoł na nij starszy panoczek, kiery pisoł wielkucne ksiyngi.

- Dziwiejcie sie! To je badacz! – zaryczoł jak uwidziol Małego Ksiyngio

Mały Ksióńże se siod za stołym, a kapke fuczoł. Przełogrómnie długo už rajzowoł.

- Skónd jedziesz? – rzyk Starszy Panoczek.

- Co to je za hrubo ksiynga? – spytoł sie Mały Ksióńże – co tukej robicie?

- Jeżech geografym – rzyk Starszy Panoczek.

- Gdo to je geograf?

- To je uczóny człowiek, kiery wiy, kany sóm morza, rzyki, miasta, gory a pustynie.

- To je fest ciekawe – prawi Mały Ksióńże

- Dziepro terazy żech naszeł robote s kierej je profit!

A porosglóndol sie po planecie geografa. Eszcze nigdy nie widziol takij przeszumnej planety.

Mały Ksióńże – Wasza planeta je przeogromnie piekno. Sóm na nij oceany?

- Ni mogym tego wiedzieć – rzyk geograf.

- Tóž... - Mały Ksióńże był sparzóny.

- A gory?

- Ni mogym tego wiedzieć – rzyk geograf.

- Ale Wyście sóm geograf?!

- Mosz recht – rzyk geograf – ale ni ma żech badaczym. Fest mi chybiajóm badacze. Moja robota to ni ma rachowani miast, rzyk, gor, oceanów a pustyniów. Geograf to je za moc ważny człowiek, coby móg sie móg kansik pelóntać. Ón fórt siedzi we swoji kancnaryji a przyjmuje badaczy, pyto sie jich a pisze to, co se wszymnie. A jak uzno że kierysi badacz mu rzyk co ciekawego, to wtynczas koże go wypytać esi je porzónndny.

- A na co?

- Bo badacz, kiery cygani by srobił katastrofym w ksiyngach geografiji. A aji taki co moc chlaszcze.

- A czymu? – spytoł sie Mały Ksióńże.

- Bo ożralec widzi wszystko po dwa, toż geograf by opisoł dwie góry tam, kany je yny jedna.

- Znóm kogosi – prawi Mały Ksióńże – gdo by był fest złym badaczym.

- Je to barzo możne.

- Tóž jak už mi sie zdo, że badacz je porzónndny, wtynczas sie kóntroluje esi to co naszeł je prowdziwe.

- Sprawdźto sie to tam kany to naszeł?

- Ni to ni ma taki ajnfachowe. Chcym po badaczowi coby mi doł na to dowód. Jak baji idzie o wielkucném gore, kieróm gdosik naszeł, to chcym coby badacz mi prziniós wielkucnych kamiyni.

Naros geograf jakosik barży ożył:

- Ale tyś przijechoł s daleka! Jeżeś badaczym! Opisz mi swojóm planete! Geograf odewrził ksiyngę a zastrugoł se blajszyft. Raport badacza sie nejprzóđ pisze blajszyftym, a kiej sie doniesie dowody że cosik fakt je – to sie to pisze piórym. Tóž? – spytoł sie geograf.

- Tóž u mnie nie ma nic ciekawego – rzyk Mały Ksióńże – Planeta je maluczko. Móm trzi wulkany.

Dwa, kiere fungujóm a jedyn kiery už nie funguje. Ale eszcze człowiek nie wiy, kiej sie co stanie.

- Ale eszcze człowiek nie wiy, kiej sie co stanie – rzyk zaś geograf.

- Móm eszcze kwiotek.

- Na kwiotki sie wysmolymy.

- A czymu?

- To sóm nejszumniejsze wieca kiere sóm na świecie! – bo kwiotki sóm efemeryczne.

- Co to je „efemeryczne”?

- Ksiyngi w kierych je opisano geografia sóm nejbarży zocne ze wszystkich ksióńg. Dycki to co je w nich napisane je prowdom. Mało kiej sie stanie, coby gora przeszła s jednego placu na inkszy. Mało kiej sie stanie coby ocean wyschnól. My opisujymy wieca, kiere bydóm dycki.

- Ale wulkan, kiery je wygaśnióny może sie obudzić – rzyk Mały Ksióńże.

- Co to je „efemeryczny”?

- Dlo nas to je jedno esi wulkan je wygaśnióny abo eszcze funguje – rzyk geograf.

- Nóm idzie o gore, a gora sie zmiynio.

- Co to je „efemeryczny” – spytoł sie zaś Mały Ksióńże, kiery jak sie o cosi spytoł, to nie popuścił.

- To znaczy, że chned go cosi zmarasi.

- Tóž mojóm róže gdosi zmarasi?

- Tóż toć.
 - Moja róża je efemeryczno – rzyk se sóm do siebie Mały Ksióńże – a mo yny sztyry dziuboki, coby sie bróńić jak jóm cosi napadnie. A jo żech jóm niechoł ganc samóm.
- Ganc sie mu zaczęło sbiyrać na płacz. Ale sie eszcze spytał a ganc s opowogóm:
- Co eszcze móm nawszczywić, jako prawicie?
 - Planete Ziymie – rzyk geograf.
 - Znajóm go wszyndzi a poważajóm.
- Mały Ksióńże rajzował dali a fórt myślał o swoji róży.

Rosdział szesnasty

Siódmo planeta to była Ziymia. Ziymia nie była lecy jakóm planetóm. Je na nij sto jedynoście królów (esi sie nie rachuje tych, kierzi sóm murzinami), siedym tysiyncy geografów, dziewiyńcet tysiyncy bankierów, trzinoście a pół milijóna oźralców, trzysta jedynost milijónów łachów a pakaży – tóż do kupy: kole dwa miliardy starych. Coby wóm było lepszy spokopić, jako wielkucno je Ziymia, to wóm rzeknym, że niż wynalyźli eletryke, to na wszystkich trzeja było brać do roboty całóm armije latarników, kierzi robili na sześciu kóntynyntach a było jich sztyrysta szejdziestónt dwa tysiónce pynce jedynostu . To było przesumne jak sie człowiek dziwoł s jakisi dalki. Ta armija jak sie gibala to była podobno do baletu. Piyrsi zaczynali robote ci s Nowej Zylandyji a Australiji, kierzi potym szli leżeć. Potym zaczęli tańcować latarnicy s Chin a Syberyji. A óni potym nieskorzij po jakimsikej czasie sie chowali a szli do zadku. Wtynczas zaczynali ci s Rus a Indyji. Nieskorzij s Afryki a Europy. Potym s Ameryki Południowej. Potym Ameryki Północnej. A nigdy żodyn nigdy nie miyrwił kiej mo wlyść na scyne. To było przesumne. Yny latarnik jednej lampy na Biegunie Północnym a jego kamrat na Biegunie Południowym to były łachy a pakaże: bo robili yny dwa razy do roka.

Rosdział siedemnasty

Czasem je tak, że jak chcemy być srandowni, to kapke cyganiemy. Nie prawitech wóm ganc całej prowdy jak zech wóm wyrzondzoł o latarnikach. Bojym sie, że ci kierzi nie znajóm naszej planety, bydóm o nij myśleć lecy co. Ludzie na Ziymi żyjóm na przelógrómnie małym placu. Jakby dwa milijardy ludzi, kierzi bywajóm na Ziymi stanyło pospołu - jedyn wedle drugigo, jako baji chłopi hóróm, to by wzyźli na plac, kiery je dwacet mil szyroki a dwacet mil długi. Tóz szło by wszystkich ludzi ścisnónć na maluczkiy wyspie kiero je na Oceanie Spokojnym. Starzi wóm na ozajst ni bydóm wierzić. Óni se wystawiajóm, że sóm takowi wielkucni jako baobaby. Tóz poradźcie jim coby se porachowali. Przelógrómnie majóm radzi cyfry: a to bydóm mieć też radzi. Ale my nie śmiemy kasyrować czasu na ćwiczyni, kiere sie dowo za kore. To je zbyteczne. Wy mi wierzicie. Jak Mały Ksiónże už był na Ziymi, to sie zahruził, bo nie widzioł żodnego żywego człowieka. Wylynkoł sie, a pomyśłoł że pobłóndził, ale wtynczas żółty pierściónek gibnól sie na piosku.

- Dobry wieczór – rzyk Mały Ksiónże tak na forot.

- Dobry wieczór – rzekła żmija

- Na jakóm planete zech spod? – spytoł sie Mały Ksiónże

- Na planete Zymia, do Afryki.

- Tóz...Na Ziymi nie bywajóm ludzie?

- Sóm my na pustyni a tukej żodnego ni ma. Zymia je wielkucno – rzykła żmija.

Mały Ksiónże se siod na kamiyniu a podziwoł sie na niebo.

- Fórt sie pytóm samego siebie - rzyk – esi gwiozdy świycóm na to, coby każdy móg se nónść swojóm?... Podziwej sie na mojóm planete. Je ganc nad nami. Ale jako fest daleko!

- Je przesumno – rzekła żmija – Po co żeś tukej przisztoł?

- Móm jakisikej kurowody s różóm – rzyk Mały Ksiónże.

- Ja, tóz ... - rzekła żmija. A obo przestali rzóndzić.

- Kaj sóm ludzie? – zaczón zaś wyrzóndzać Mały Ksiónże – czujym sie kapke sóm na pustyni...

- Jak żeś je miyndzy ludziami to też żeś je sóm - rzekła żmija.

Mały Ksiónże sie ji dziwoł dłuwszy czas.

- Jeżeś srandownym stworzyniym – rzyk – cinyko jakopalec...

- Tóz, jezech barży zwalito jako palec łod króla – rzekła żmija. Mały Ksiónże sie uśmiychnył:

- Ni ma żeś jakosik zwalito... Ani ni mosz nóg...ani nie poradzisz rajzować.

- Mogym cie zaniysć dalij jako szyf – rzekła żmija a owinyła sie kole kostki Małego Ksiyncio jak złoto branzoletka.

- Tego kogo tyrknym, posyłóm tam, skiyl przisztoł – prawila. Ale tyś nic nie srobił a jeżeś s gwiozdy... Mały Ksiónże nic nie prawil.

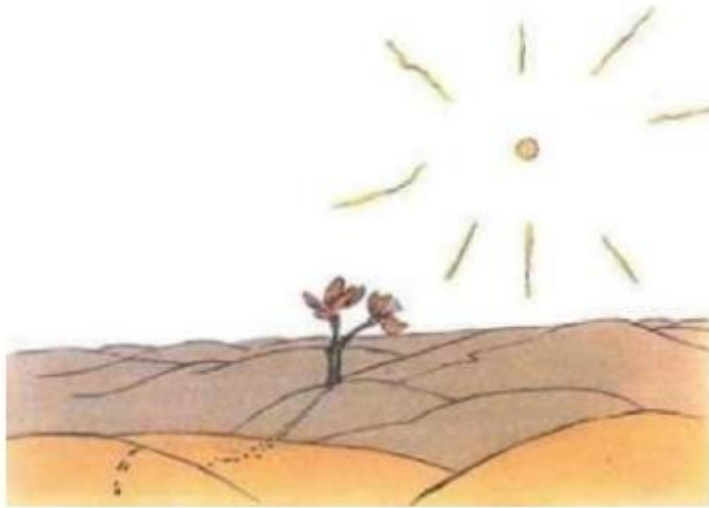
Rosdzioł osimnasty

Jak Mały Ksióńże szoł pustyniom, to natrefił yny na jedyn kwiotek...Kwiotek miol trzi płatki, kwiotek – borok...

- Dziyń dobry – rzyk Mały Ksióńże
- Dziyń dobry – rzyk kwiotek.
- Kany sóm ludzie? – słusnie sie spytoł Mały Ksióńże.

Kwiotek widzioł kiesi, jak teryndy szła karawana.

- Ludzie? Jo se myślym że na świecie je sześć, lebo siedym ludzi. Widziolech jich roki tymu. Ale nigdy człowiek nie wiy, kaj jich idzie nóńść. Ni majóm korzynie, to jim fest zawadzo.
- Do widzynie – rzyk Mały Ksióńże.
- Do widzynie – rzyk kwiotek.

Rosdzioł dewatnasty

Mały Ksióńże wloz na wielkucném gore. Jedyne gory, kiere znoł to były wulkany, kiere były wysoki do jego kolan. Wulkan, kiery wygos, miol za stołek.

„S takij wielkucnej gory jako je ta – rzyk se – uwidzym hned całóm planete a wszystkich ludzi...”
Ale nie uwidzioł nic okróń ostrych skał .

- Dziyń dobry...dzyń dobry – rzekło mu echo.
- Kim żeście sóm? – spytoł sie Mały Ksióńże.
- Kim żeście sóm...Kim żeście sóm...Kim żeście sóm... - rzekło echo.
- Bydźcie mojimi kamratami, jezech sóm – rzyk.
- Jezech sóm...jezech sóm...jezech sóm... - rzekło echo.
- „Jakosik srandowno planeta – pomyśloł se Mały Ksióńże – ganc sucho, sziczasto, słóno a ludzióm chybio fantazyji. Beblajóm fórt dokoła to samo, co sie jim rzeknie...Na moji gwiozdce zech miol róże: óna dycki była piyrzo...”

Rosdział dwacaty

Na ostatku jednako sie tak stało, że po długim wandrowaniu przez pioski, skały a śniyg Mały Ksióńże naszeł ceste. A cesty dycki kludzóm do ludzi.

- Dziyń dobry – rzyk.

Był w zogródce, kiero była pełno róż

- Dziyń dobry – rzekły róże.

Mały Ksióńże prziziyroł sie jim. Były fest podobne do róży, kieróm miół u siebie.

- Coście sóm za jaki? – spytoł sie a zahruził.

- Sóm my różami – rzekły róże

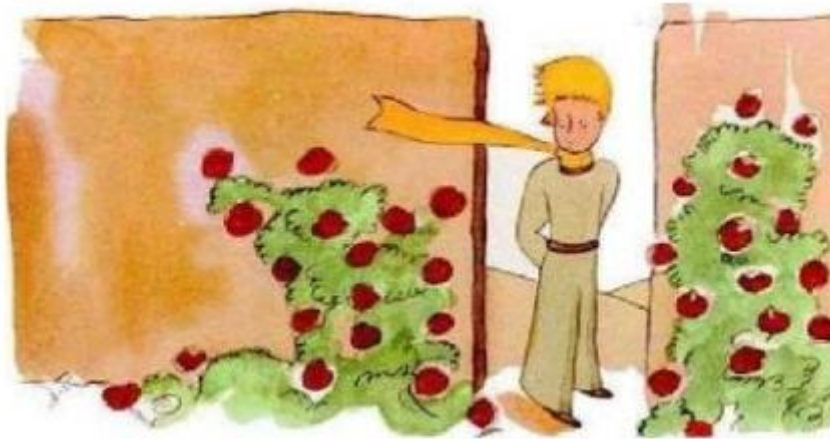
- Tóz – wydychnół Mały Ksióńże. A stoł sie fest nieszczasny.

Jego róža mu prawila na isto, że je jedyno na świecie. A oto tukej w tej zogródce, je piynć tysiyncy róż, kiere sóm podobne do nij!

„Byłaby fes nasrano... - pomyśloł, kuckałaby przelógrómnie a udowała by że je mortwo, coby żodyn nie widzioł że ji je gupie. A jo bych musioł udować, że sie o nióm staróm, bo inakszy na ozajst by umrzyła, coby mie przez to smiyszać s bagnym....”

Potym prawil se dali sóm do siebie: „Myślołech, że móóm taki kwiotek, kiery je jedyn na całym świecie, a naozajst móóm obyczajným róże. Takóm, jakich je kupa. To że móóm róże a trzy wulkany, kiere sóm wielki do moich kolan, s kierych jedyn isto je wygaśnióny, nie robi sy mnie wielkucnego ksiyncio...”

Rosbeczoł sie a legnoł se na trowie.

Rosdział dwacaty piyrszy

Wtynczas przisztoł lis.

- Dziyń dobry – rzyk lis.

-Dziyń dobry – rzyk słusnie Mały Ksióńże oglóndnył se za siebie, ale żodnego nie uwidzioł.

- Tukej żech je – uslyszoł głos – pod jabłónióm!

-Gdo żeś je? – spytoł sie Mały Ksióńże – Jeżeś przelógrómnie szumny...

- Jezech lis – rzyk lis.

- Pódz sie sy mnóm pobawulkać – prawi Mały Ksióńże - Jezech takowny okorany.

Ni mogym sie s tobóm bawulkać – rzyk lis – nima żech oswojony.

- Tóz, wybocz – rzyk Mały Ksióńże. Ale jak pomyśloł, to eszcze rzyk:

- Co znaczy oswojony?

- Nima żeś stela – rzyk lis. – Czego chledosz?

- Chledóm ludzi – rzyk Mały Ksióńże.

- Co znaczy „oswojony”?

- Ludze majóm flinty a chodzóm na gón – rzyk lis. Z tym sóm fest kurowody. Howióm aji kury a to už je dlo mie ciekawe. Chledosz kur?

- Ni – rzyk Mały Ksióńże. Chledóm kamratów. Co znaczy „oswojić”?

- To je taki ganc zapómniane słowo – rzyk lis.

- „Oswojić” znaczy „stworzić wiyzny”

- Stworzić wiyzny?

- Tóz toć – rzyk lis. – Terazy żeś je dlo mie yny małym chłapcym, takim jako tysiónce małych chłapców. Nie potrzebujym cie. A ty mie też nie potrzebujesz. Jezech dlo ciebie yny lisym, takownym jako tysiónce inkszych. Ale jak mie oswojisz, to sie bydymy pospołu potrzebować.

Bydziesz dlo mie yny jedyn na świecie. A aji jo bydym dlo ciebie jedyn na świecie.

- Už zacyńóm chapać – rzyk Mały Ksióńże. – Je jedna róža...tak sie mi zdo, że óna mie oswojiła...
- To je możne – rzyk lis. Na Ziyimi sie dziejóm rostomajte wieca...
- Tóž, to sie nie przitrefiło na Ziyimi – rzyk Mały Ksióńże
- Lis se pomysłoł, że to je ganc ciekawe: - Na inkszej planecie?
- Ja.
- A sóm na tej planecie flintkorze?
- Ni.
- To przelógrómnje fajnie.
- A kury?
- Ni.

- Ni ma wiecy bez chyb – wydychnył se lis a chned zaś wrócił na spadek do swogego myślynio. Życi je fórt dokoła taki samo.

- Jo ugónióm na kury, ludzie ugónióm na mie. Wszystki kury sóm jedna na drugóm podane, a wszyscy ludzie tež sóm jedyn na drugigo podani. Mie to kapke nudzi. Ale jakbyś mie oswoił, to mój żywót by sie zacyńó błyszczec. Z daleko bydym poznowoł twoji kroki – takowne aksze od inkszych. Jak słyszim cudze kroki, to sie chowim pod zymie. Jak ty drepsisz o wylazujym z jamy, bo jakbych słyszól muzyke. Podziwej sie! Widzisz hanej zogóny łobilo? Nie jym chleba. Dlo mie łobili je na nic. Zogóny łobilo mi nic nie prawióm. To je smutne! Ale ty mosz złóte włosy. Jak mie oswojisz to bydzie przefajnie. Łobili, kiere je złóte, bydzie mi przypóminac ciebie. A bydym przól wiatrowi, kiery hóczy w łobilu...

Lis przestoł wyrzóndzac a dłuugo sie dziwoł Małemu Ksiynciu.

- Pyty... oswój mie – rzyk.
- Rod cie oswojym – rzyk Mały Ksióńże – ale ni móm za kupe czasu. Muszym nóńć kamratów a nauczyć sie kupa wiecy
- Poznowo sie yny to, co sie oswoji – rzyk lis. – Ludzie majom fest mało czasu, coby cosik poznać. Kupujóm w magacynach wieca kiere sóm už gotowe. A skuli tego, że ni ma magacynów, w kierych sóm kamraci, tóž ludzi jich ni majóm. Jak chcesz mieć kamrata, to mie oswoj!
- A jako sie to robi? – spytoł sie Mały Ksióńże – Trzeja być fest cyrpliwym. Nejprzód siedniesz se w jakisi dalce ody mie, tak oto na trowie. Bydym sie na ciebie dziwoł z boku, a ty nie bydziesz nic prawił. Wyrzóndzani to je zdrzódló napochanio. Ale każdy dziyń bydziesz móg sidowac kapke bliży... Na dugi dziyń Mały Ksióńże prziszoł na oznaczóny plac.
- Lepszy je dycki przisć o jednej a tej samej godzinie. Jak bydziesz miół przisć o sztwortej po połedniu, už od trzecij zacyńym sie radowac. Czym barzy czas sie bydzie posuwoł do przodku, tym barzy bydym rod. O sztwortej bydym rod jak fazola, ale bydym sie aji boł: poznóm cyne szczyńcio! A jak przidziesz z nienazdanio, nie bydym sie móg przirychtować... Musi być ceremóniał.
- Co to je ceremóniał? – spytoł sie mały Ksióńże

- To je tako zapomniano wiec – rzyk lis. Jak sie robi ceremóniał, to każdy dziyń je inakszy, každo godzina je inakszo. Baji moji flintkorze majóm swój ceremóniał. W sztwortek tańcujóm s dzioluchami z wosku. Skyrs tego sztwortek to je cudowny dziyń! Podlazujym aż pod winnice. Jakby flintkorze ni mieli tego zwyczaju we wyznaczónym czasie, to wszystkie dni by były jednaki a jo bych ni miół feryji.

Tak Mały Ksióńże oswojił lis. A jak godzina, w kierej sie mieli rozynć była blisko, lis rzyk:

- Tó nie bydym beczól!
 - Jo za to mogym – rzyk Mały Ksióńże – nie życzył żech ci nic złego. Sóm żeś chcioł, tóž żech cie oswojił...
 - Tóž toć – rzyk lis.
 - Ale bydziesz beczól?
 - Tóž toć.
 - Tóž nic s tego ni mosz, żech cie oswojił?
 - Mó m s tego cosi skyrs barwy łobilo – rzyk lis, a potym eszche podchynól: - Idź eszche ros sie podziwac na róže. Spokopisz, że twoja róža je yny jedna tako na świcie. Jak sie przidziesz sy mnóm roślónczyć, srobiym ci prezynt z jednej tajmnicy.
- Mały Ksióńże poszeł sie podziwac na róže.
- Nie sóm żeście taki jako moja róža, nie sóm żeście eszche płatne – rzyk różóm. Żodyn by was nie oswojił a wy byście tež żodnego nie oswojiły. Sóm żeście taki, jako kiejsi był lis. Był obczajnym lisym, takim jako sto tysiyncy inakszych lisów. Ale żech go srobił swoim kamratym a terazy je dlo me

yny jedyn na całym świecie.

Różóm zabyło fest gańba.

- Sóm żeście szumne, ale prózne – rzyk jim eszcze – nie lza dlo was poświęnić żywota. Tóż ale moja róża by była dlo kogosik, gdo jóm mijo tako jako wy. Ale dlo mie óna jedna wiyncyj znaczy jakowy wszystkie do gromady, bo jóm żech podlywoł. Bo jóm żech przikrywoł deklym. Bo jóm żech zastanioł. Bo skuli tego, coby była bezpiecznie żech zabijoł gónsiynice (okróń dwóch abo trzech, s kierych żech chcioł mieć myntle). Bo żech posłuchoł jak sie lutowała, jak sie chwoliła a czasym nic nie prawila. Bo...to je moja róża.

Wrócił spadki do lisa – miyj sie – rzyk.

- miyj sie – rzyk lis. A to je moja tajmnicza. Je ajnfachowy: dobrze sie dziwo yny sercym.

Nejważniejsze je to, co nie widzóm oczy.

- Nejważniejsze je to, co nie widzóm oczy – rzyk eszcze roz Mały Ksióńże, coby zapamiyntać.

- Twoja róża znaczy dlo ciebie tak moc, boś ji poświęcił kupe czasu.

- Bo żech ji poświęcił kupe czasu – rzyk eszcze roz Mały Ksióńże, coby zapamiyntać.

- Ludzie zapómnieli o tej prowdzie – rzyk lis. – Ale ty nie śmiesz zapómnieć. Už zawdy sie starosz o to, co żeś oswojił. Starosz sie o twojóm róże.

- Staróm sie o mojom róże... - rzyk eszcze roz Mały Ksióńże, coby zapamiyntać.

Rosdział dwacaty drugi

- Pięknie witóm – rzyk Mały Ksióńże.

- Witóm – rzyk ajzybaner.

- Co tukej robisz? – spytoł sie Mały Ksióńże.

- tajlujym tych co rajzujóm na paczki po tysióńc kónsków – rzyk ajzybaner. – Posylóm na lewo a na prawo cugi, kiere ich niesóm. Oświełóny rychlik zatrzepeł chałupkóm ajzybanera, a jak jechoł to hóczoł a grmioł.

- Fest sie śpiychóm – rzyk Mały Ksióńże.

- Co óni chledajóm?

- Aji człowiek kiery kludzi damfule tego nie wiy – rzyk ajzybaner. A zaś zagrmioł oświełóny ekspres, kiery jechoł w drugóm stróne.

- Už jadóm spadki? – spytoł sie Mały Ksióńże.

- To nie sóm co sami – rzyk ajzybaner.

- To sie wymiyniajóm.

- Było jim źle tam, kany byli przedtym?

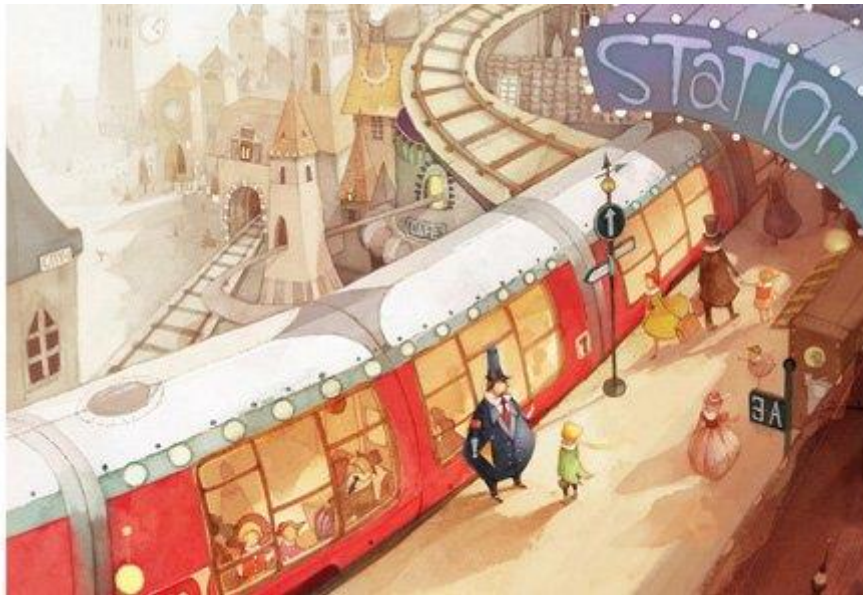
- Dycki sie nóm zdo, że kaj indzi nóm bydzie lepszy – rzyk ajzybaner.

Zaś zagrmioł treci oświełóny rychlik.

- A óni gónióm tych poprzednich co rajzowali? – spytoł sie Mały Ksióńże.

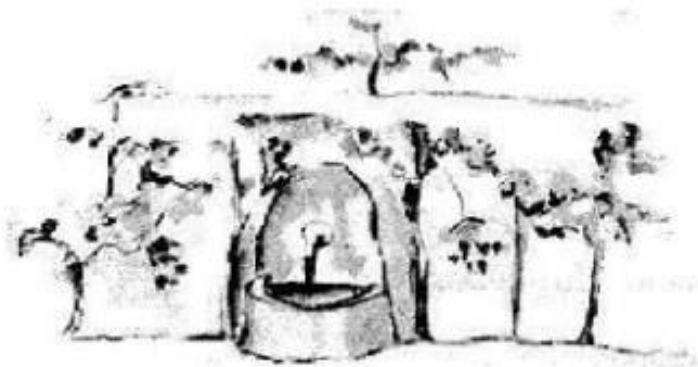
- Ni żodnego nie gónióm – rzyk ajzybaner – spióm we wagónach abo ziajóm. Yny dziecka prziciskajóm nosy do okiyn.

- Yny dziecka wiedzóm co chledajóm – rzyk Mały Ksióńże
- Dowajóm cały swój czas laliczce s ustrziżków, kiero dlo nich je fest wažno, a beczóm, jak sie jim jóm zebiere.
- Sóm fest rade – rzyk ażybaner.

Rosdzioł dwacaty trzeci

- Dziyń dobry – rzyk Mały Ksióńże.
 - Dziyń dobry – rzyk handlyrz
- Tyn handlyrz przedowoł taki lepsze cetle, po kierych sie už nie chciało pić. Jak sie połkło jednóm na tydziyń, to stykło, coby sie nie chciało pić.
- Na co to przedujesz? – spytoł sie Mały Ksióńże.
 - To je wielkucne szczyndzyni czasu – rzyk handlyrz. – Wyrachowali to jacyś chytrzi ludzie. Idzie uszporować pindziesiónt trzi minuty za tydziyń.
 - A co idzie srobić jak sie mo pindziesiónt trzi minuty?
 - Co sie chce...
- „Jakbych miał pindziesiónt trzi minuty czasu – rzyk se Mały Ksióńże – poszełbych ku studni...”

Rosdzioł dwacaty sztworty

- To było na ósmy dziyń na pustyni, jakby sie rachowało od czasu kiej sie zrympolił motor. Pośluchoł zech godki o handlyrzu, jak zech pił ostatnióm kapke wody.
- Twoji spóminki sóm przeogromnie szumne – rzykłych Małym Ksiynciu – ale nie sprawił zech eszcze europlanu, ni móm nic na pici...
 - Aji jo jaki bych był rod, kiej bych móg pómału iść ku studni – Mój kamrat lis mi rzyk...
 - Mój maluczki, nie idzie už o lisa...
 - Czemu?
 - Bo pomrymy, zabije nas żyżyń...
- Nie spokojił tego a rzyk:

- Aji kiej bydym musioł umrzeć, to bydym rod bo móm kamrata. Przeogrómnie żech je rod, żech miół kamrata – lisa.

„Ani nie wiy jako nóm pyło” – pomyślołech se. Nigdy ni mo głodu ani żyżyń. Styknie mu kapke słónka”.

Podziwoł sie na mie a rzyk, bo wiedzioł coch se pomyśloł:

- Jo też móm żyżyń...pochledejmy studnie...

Machnoł żech rynkóm, boch tego už moł dość: chleđać sudnie na wielkucnej pustyni to ni ma ganc móndre. Tóž ale poszli my. Jak my tak przedrobiali pore godzin, bez wyrzóndzanio, prziszła noc a gwiozdki zablyszczaly. Widzio żech jich jakby sie mi to blynsło – miół żech zimnice, takóm miółech żyżyń. To co rzyk Mały Ksióńże, tańcowało w moji pamiyenci.

- Tóž ty też mosz żyżyń? – sytoł żech sie go. Nic mi na to nie rzyk. Ale prawi:

- Woda może też prziniyść opaść dlo serca...

Nie spokopił żech go, ale był żech po cichu. Wiedziółech, że bych sie go ni miół o nic pytać. Był utropióny. Siod. Siodech kole niego. Chwile nic nie prawił a potym eszce rzyk:

- Gwiozdki sóm przeszumne, bo na jednej s nich je kwiotek, kierogo nie widać...

- Rzykłech mu na to:

- Tóž toć – a nic żech nie prawił, yny żech sie dziwoł na kopce s piosku na kierych sie blyszczół miesińczek.

- Pustynia je przeszumno – rzyk eszce.

- Tóž toć. Dycki żech miół przełogrómnie rod pustynie, idzie se siednónć na kopcu z piosku...

- Nic ni ma widać. Nic ni ma słychać. Ale aji cosik blyszczy terazy, kiej wszystko je po cichu...Pustynia je przez to szumniejszo – rzyk Mały Ksióńże – że kansik w sobie chowo studnie...

...Hned żech sie zahruzil a żech spokopił to, co blyszczało na piosku. Jak żech małym synkiym, to żech bywoł we starej chałupie, o kieriej wyrzóndzali że w nij je schowany skarb. Nó toć, żodyn ego skarbu nie naszeł, a możne go aji nie chleđoł. Ale skyrz niego ta chałupa była jakosik zaczarowano. Moja chałupa chowała w sobie tajymnice...

- Ja – rzyk żech Małemu Ksiynciu – tego co robi naszóm chałupe abo gwiozdki że sóm szumne, ni ma widać.

- Jeżech rod – rzyk – że myślisz, że mój lis mo recht.

Małemu Ksiynciu sie chciało spać, tóž żech go wzión na rynce a poszełech dali. Ganc mi sie chciało beczeć. Ganc sie mi zdało, że niesym kruchki skarb. Zdało sie mi aji, że na Ziymi nie ma nic barży kruchkigo. We świetle miesińczka żech sie dziwoł na blade czoło, na zawrzite oczy, na włosy, kiere wiat ruszo a prawilech se, że to co widzym, to je yny to, co je na wyrchu. Nejbarży płatne je to, co ni ma widać. A skyrz tego, że na pół odewrzite wargi sie lechko śmioły, tak żech se rzyk sóm do siebie: „To skyrz czego sie mi lży cinsnóm do oczy, jak sie dziwóm na tego małego ksiyncio, je że ón je fórt wierny tymu kwiotkowi, to je obrozek róży, kiery w nim świyci jak petryolka aji jak spi.” A zdoł sie mi eszce barży kruchki. Aji jak mało wiater fuknie to może zagasić petryolke – trzeja se fest dować pozór. Tóž jak żech tak szoł, to wczas rano żech naszeł studnie.

Rosdzioł dwacaty piónty

Ludzie sie cinsnóm w cugach – rzyk Mały Ksióńże – a nie wiedzóm, co chleđajóm. Skyrz tego sóm jacysi dziwocy a sie toczóm dokoła...

A potym eszce rzyk:

- Nie worce...studnia, kieróm my naszli, była ganc inkszo, jako ty kiere sóm na Saharze. Ty saharyjski to sóm ganc ajnfachowe dziury wykopane w piosku. Ta je tako, jaki sóm na dziedzinach. Ale nigdzi nie było zodnej dziedziny. Zdało sie mi że spiyw a mi sie blyńsie.

- Taki jyny dziw – rzykłech do Małego Ksiyncio – wszystko je narychtowane: blok, linija a amper... Zaśmioł sie, chycił linije a puścił blok. Blok zajynczoł, zazgrzypil jak staro fana na strzesze po tym jak sie nie gibala.

- Posłuchej, obudzili my studnie a óna terazy śpiywo...Nie słuchółech, coby sie tropił.

- Dej mi to, bo to je za cinyżki dlo ciebie. Pómału żech wyciõgnól amper aż na wyrch a postawił żech go na rownym. W uszach mi bzuczół śpiyw studni, a we wodzie na jeji dnie, kiero sie gibala żech widziół słónko.

- Chcym sie napić tej wody – rzyk Mały Ksióńże – dej mi...

Spokopił żech už czego chleđoł. Dźwigłech amper do jego gymby. Pił a miół zawrzite oczy. To było

jak przesumne świynto. To było cosik wiyncyj jako jodo. Ta wodziczka sie urodziła s tej rajzy pod gwiozdkami, ze śpiywu studni, s tego żech sie tropił. Robiła fest radość w sercu– jakby mi gdosi cosi darowoł. Świyczki na strómku, muzyka na Pasterce, a słodki wysmiote pusy błyszczwały na prezynthach, kiere żech dostowoł na Godni Świynta, jak żech był małym chłapcym.

- Ludzie z twoji planety – rzyk Mały Ksióńże – chowajóm piync tysyincy róż w jednej zogródce...a nie nóndóm w nich tego, co chledajóm...

- Nie nóndóm – odpowiedzioteł.

Nó a to czego chledajóm może być schowane w jednej rózy abo w kapce wody...

- Tóž toć- rzykłych.

Mały Ksióńże eszcze rzyk:

- Ale oczy sóm ślepe. Trzeja chledać sercym.

Napił żech sie. Dychóm głyboko. Jak slónko stowo, to piosek je jako miód. Bylech rod, że mo takóm barwe. A tak, jako żech trufoł czekało mie ciyrpiyni...

- Mióbyś zrobić to, coś obiecoł – rzyk cicho Mały Ksióńże.

Siedlimy zaś pospołu.

- A coch obiecoł?

- Tóž...obujek na barónka...Staróm sie o mój kwiotek!

Wycióngłych s kapsy to, co żech narysowoł.

Mały Ksióńże se to wszymnól, zaśmiał sie a prawi:

- Twoji baobaby sóm kapke podobne do kapusty...Tóž!

Byłech hyrny s tych baobabów.

- Twój lis..z takowymi uszami, kiere sóm jako rogi...Sóm fest długi!

Śmiał sie dali.

- Ni ma żeś sprawiedliwy mój mały kamracie, prawił żech że okróm godym boa, zawrzitym a odewrzitym, nigdy żech nie poradził nic rysować.

- Tóž, to coś narysowoł ni ma zaś taki źle – pocieszół – dziecka sie na nich nóndóm.

Narysowoł żech obujek. Ścisło mi serce, kiej żech mu go pokazowoł.

- Planujesz cosi, czego nie znóm...Nic na to nie rzyk.

- Wiysz...to, żech przijechoł na Ziyemie...utro je rocznica – rzyk a chwile nic nie prawił. Potym zaś rzyk:

- Spod żech hanej kónsek dali.. zrobił sie czyrwióny.

Zaś, sóm nie wiym czymu sie mi zrobiło jakosik otympnie. Umiyniotech se, że sie go muszym o cosikej spytać.

- Tóž to nie był przypadek, żeś tukej wandrowoł sóm, tysiónc mil od placu, kany bywajóm ludzie, kiej żech ce poznoł osiy dni tymu? Wrócił żech na spadek do placu, kany żeś spod?

Ksióńże sie robi eszcze barży czyrwióny. Kapke żech rozwožoł a rzyk żech:

- Tóž możne skyrs rocznicy?

Mały Ksióńże zaś sie zrobił czyrwióny. Nigdy nic nie prawił jak sie gdosi o cosi pytoł, ale jak gdosi sie robi czyrwióny, to jakby prawił: :ja”, prawda?

- Wiysz – rzykłych mu – móm strach...

Terazy mi cosy krzyk:

- Musisz terazy robić. Musisz iść ku swoji maszynie. Bydym tukej na ciebie czakoł. Wróc sie na spadek jutro wieczór...

Nic mi to nie ułochało. Przipómniała sie mi historyja lisa. Jak bydym chcioł kogosik oswojić, to dycki je możne, że kómusik polecóm lzy z oczy.

Rosdzioł dwacaty szósty

Kole studnie były ostatki starucnego kamiynnego muru. Jak żech szoł na spadek na drugi wieczór po robocie, toch už z dalki widzioł Małego Ksiyncio, kiery siedzioł na murze, ze zwieszónymi nogami.

Słyszol żech jak prawil:

- Tóz nic se nie spóminosz?...Plac mi nie pasuje...

Gdosi mu na to odpwiadoł, bo żech zaś usłyszol jak prawil:

- Tóz toć! Data pasuje ale plac ni...

Byłech coroz bliży muru. Szełech warciejszy. Fórt żech żodnego nie widzioł ani nie słyszol. Yny Mały Ksiónże zaś kómusik odpwiadoł.

- Tóz toć. Uwidzisz kany sie zaczyno mój ślad na piosku. Doczkosz tam na mie. Bydym tam tej nocy.

Byłech dwacet metrów od muru, jednako fórt żech nic nie wiedzioł. Chwile było cicho a potym Mały Ksiónże eszche rzyk:

- Mosz dobry jad? Jeżeś isto, że nie bydym ciyrpioł?

Zastawiłech sie a serce mi ścisło, ale fórt żech eszche nic nie spokojił.

- Terazy se idź – rzyk – chcym zynść!

Podziwoł żech sie na spodek muru a aż żech wyskoczył. Ku Małemu Ksiynciu szła jedna z tych żółtych żmiji, kiere majóm jad, co zabijo w trzicet sekund. Podlecioloch a chledołochpistoleta w kapsie, ale żmija jak usłyszala, że idym to pómału wlaźła na piosek a jako strumiyń wody, kiery ginie, wlaźła pomiyndzy kamiynie, nigdzi sie nie śpiychala a żniła jako ocel.

Doskoczył żech do muru a chyciłech małego Ksiyncio, bladego jako śniyg do pleców.

- Cóż to je za pogodka? Wyrzóndziesz terazy ze żmijami?

Ściepoloch mu z karku złoty szalik. Pomoczoloch mu spani a dołech sie mu napić. Boł żech sie go o poznani pytać. Podziwoł sie na mie słusznie a objón mie plecami. Czulełech jak jego serce bije, podobnie jako serce ptoka, kierego gdosi oszkapił. Rzyk:

- Jezech rod, że ci sie podarziło sprawić aeroplan. Bydziesz móg sie wrócić na spadek do siebie.

- Jako wiysz?

Prawie, żech mu chcioł rzyc, że sie mi podarziło na truc sprawić motor. Nic nie odpowiedzioł jak żech sie go spytoł, ale prawil:

- Jo też dziosio sie wracóm na spadek do siebie...

A za chwile ganc okorany rzyk:

- To je o wiela dali a o wiela wiynkszy wyprask...

Czulełech, że sie cosi robi, co ni ma na kaźdo. Ścisokł żech go fest w plecach, ale na truc sie mi zdało, że sie zesuwo w wielkucnóm dziure, z kierej nie bydym go móg wycióngnónć...Dziwoł sie słusznie kansik daleko.

- Móm twojigo barónka. Móm też kisiynke do niego...A móm obujek...Uśmiychnył sie otympnie.

Długo żech czakoł. Czulełech że pómału sie ożywio.

- Mały kamracie, boł żeś sie...Boł sie na isto. Zaśmioł sie po cichu.

- Dzisiaj wieczór bydym sie boł o wiela barży...A zaś mie zmroziło, bo poczułech cosik czego nie szło zastawić. Nie słyszeć wiyncyj jak sie śmieje – to mie drynczyło, jakech o tym pomyśloł. Tyn śmiych był dlo mie jako studnia na pustyni.

- Mały kamracie, chcym usłyszeć twój śmiych...Odpowiedzioł:

- Tej nocy bydzie rok. Moja gwiazda bydzie ganc tam, kany żech spod rok tymu...

- Mały kamracie, tóz dyć, to ci sie yny szpatnie blynsło o żmiji, o tym jako sie zeszli a o gwioździe...Nic nie odpowiedzioł

- To co je nejbarży płatne nie lza uwidzieć oczami.

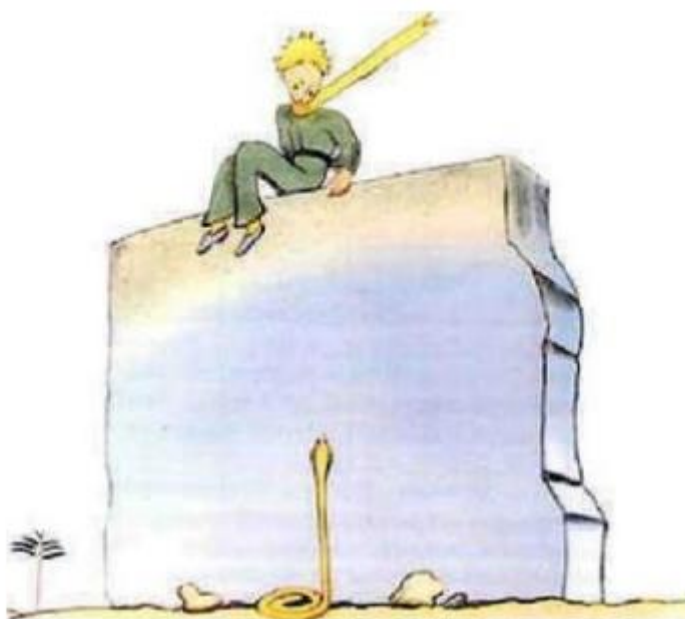
- Tóz toć – to same je z kwiotkiym. Jak przejesz kwiotkowi, kiery je na jednej z gwiozd, to je fest przijymne sie dziwać do nieba. Wszystkie gwiozdy sóm w kwiotkach...

- Tóz toć.

- To samo z wodóm. Ta kierej żeś mi sie doł napić była jako muzyka.

Skyrs wyrchu studnia a porwozu...przipóminosz se...była tako fajnacko...

- Tóż toć.
- W nocy bydziesz oglóndół gwiozdy.
- Moja je za mało cobych ci jóm móg pokozac, kany je. Tóż lepszy tak. Moja gwiazda to bydzie jakosik jedna w postrzodku kupa inkszych...
- ...Tóż tymu ci bydzie lepszy sie dziwac na gwiozdy. Każdo z nich bydzie twojim kamratym. Chcym ci dac preznt. Zaś sie zaśmiół.
- Mały kamracie! Mały kamracie, jak sie śmiejesz to zech je fest rod!
- Tóż to bydzie mój preznt...za wode...
- Nie poradzym spokopić...
- Gwiozdy dlo ludzi znacóm dlo kaźdego cosik inkszego. Dlo tych, kierzi rajzujóm, pokazujóm ceste, kany majóm jechać. Dlo inkszych sóm małymi światełkami. Dlo bildowanych sóm tym, co bydóm badać. Dlo mojigo bankiera sóm złotym. Ale wszystkie gwiozdy sóm po cichu. Ty bydziesz miół taki gwiozdy, jakich ni mo żodyn.
- Cóż mi chcesz przez to rzyc?
- Jak sie podziwosz w nocy na niebo, wszystkie gwiozdy bydóm sie do ciebie śmioć, bo jo bydym bywoł a śmioł sie na jednej z nich.

- Twoji gwiozdy bydóm sie śmioły. A zaś sie zaśmiół.
- A jak sie pocieszysz (dycki sie pocieszómy), bydziesz rod z tego, żeś mie znoł. Bydziesz dycki mojim kamratym. Bydziesz miół chync sie sy mnóm śmioć. Bydziesz lecy kiedy otwiroł okno – tak yny, dlo pożytku. Twoji kamraci bydóm sie dziwić, że sie śmiejesz jak sie dziwosz do gwiozd. Wtynczas jim rzekniesz: „Skiys gwiozd dycki sie śmiejem”. Pomyślóm żeś je waryjot. Zrobilech se z ciebie błozna. Zaś sie zaśmiół.
- To tak jakbych ci doł miasto gwiozd kupe małych zwóneczków, kiere sie poradzóm śmioć. Śmioł sie fórt. Za chwile zesłószniół.
- W tórnoc...wiysz...nie przilazuj...
- Nie niechóm cie samego Mały Ksióńże.
- Zrobiym sie taki, jakbych sie tropił...bydym wyglóndół jakbych umiroył. O ja! Nie przilazuj sie dziwac na to, to ni ma worce.
- Nie niechóm cie. Zrobił sie jakisi zastarany.
- Prawiym ci to aji skyrs źmije. Nie chcym, coby cie ugryzła. Źmije sóm docyrne. Mogóm harknóć dlo pożytku.
- Nie niechóm cie. Cosi, co se pomyślół go ołochał.
- Tóż przeca źmija ni mo tela truciny, coby harknóć drugi roz...
- W tórnoc, zech se nie wszymnół, kiej wyjechoł. Poszeł po cichu, żodyn nie wiedziół kiedy. Jak sie mi podarziło go dónść, to szoł istym krokiym. Rzyk mi yny:
- Tóż jeżeś tukej...
- Wzión mie za rynke, eszcze miół jakisi nerwy:
- Ni mosz recht. Bydzie ci miersko. Bydym jakbych był umrzity a to nie bydzie prowda.

Był żech po cichu.

- Spokopił żeś. To je fest daleko. Ni mogym zebrać ze sobóm twojigo ciała. Je za ciynżki.

- To bydzie jak staro pochyniônio szupa. We starych szupach ni ma nic straszneho.

Był żech po cichu. Pómału zaczón tracić chyni. Ale eszcze roz sie wzión:

- To bydzie szumne. Jo też bydym sie dziwoł na gwiozdy. Wszystkie gwiozdy bydóm jako sudnie ze zorzewiałym wyrchym. Wszystkie gwiozdy mi sie dajóm napić.

Był ech po cichu.

- To bydzie taki srandowne. Ty bydziesz miół piyncet milijónów zwónecków, a jo piyncet milijónów studni...Naroz przestoł wyrzónczać, bo zaczón beczeć...

- To je tukej. Pójdym sóm jedyn krok do przodku. Siednył jednako, bo sie boł. Rzyk eszcze:

- Wiysz...moja róza...jo sie o nióm staróm. A óna je tako słabo. A ta wszystkim wierzi. Mo sztry dziuboki, kiere sóm ganc na nic, ale brónióm jóm przed całym światym.

Siodech, nie poradził żech ustoć na nogach.

- Ja... to wszystko... - rzyk. Chwile nie wiedziół co zrobić, potym stanył. Nie mógech sie gibać. Żółto błyskawica migła kole jego szłapy. Chwile stoł a sie nie giboł. Nie ryczoł. Pómału sie osunął, jako sie wali stróm. Przez piosek ani nie było słyhać jak sie obalił.

Rosdzioł dwacaty siódmy

A dzisio už je sześć roków. Nigdy żech eszcze nie opowiadał żodnymu tej pogodki. Moji kamraci byli fest radzi, żech sie wrócił na spadek. Był żech okorany, ale prawitech jim:

- Jeżech utropióny...terazy kapke żech sie pocieszył. Tóz tak...eszcze ni ganc. Ale wiym na isto, że sie wrócił na spadek na swojóm planete, bo kiej sólńko stanyło, nie naszeł żech jego maluczkiego ciała. Óno nie było ciynżki...A fest móm rod posłuchać w nocy gwiozd. To jakby piyncet milijónów zwónecków...Ale trefiła sie dziwno wiec...Zapómniół żech dorobić iynki posek do obujka, kierego żech narysowoł Małemu Ksiynciu. Nie bydzie móg go dać barónkowi na kark. Pytóm sie czasym siebie, co sie terazy wyprawio na jego planecie? Moźne, że barónek zjod róże...Czasym se prawiym, że na isto sie nic nie stało. Mały Ksiónże przikrywo róże na noc deklým ze szkła a porzónndnie wachuje barónka...Wtynczas żech je fest rod. A wszystkie gwiozdy sie śmiejóm pieknie. A czasym se prawiym: „Lecy kiedy człowiek zapómino, że mo cosi zrobić – a to už styknie. Zapómniół wieczór przikryć róże deklým ze szkła abo barónek po cichu wyloz z kisiynki w nocy...”A wtynczas gwiozdy sie topióm we łzach...Tu je schowano wielkucno tajymnica. Dlo was, kierzi tak jak jo mocie fest radzi Małego Ksiyncio, ni ma świece barży płatnej wiecy, jako to esi kansik – chmón wiy kany – barónek kierego nie znocie zjod róże, abo ni...Podziwejcie sie do nieba. Spytejcie sie: „Czy barónek zjod róże? Ja abo ni?” A uwidzicie, jako cały świat sie dlo was zmiyni. A żodyn stary nie spokopi nigdy, jak wielki o mo znaczyni! Dlo mie to je nejszumniejszy a aji nejbarży okorany obrozek świata. To je tyn sóm obrozek, kiery je na poprzednij strónie, ale żech go narysowoł eszcze roz, cobyście dobrze se zapamiyntali tyn plac, w kierym sie zjawił tukej na ziymi a sie stracił Mały Ksiónże. Przizdrzycie sie porzónndnie, cobyście mogli poznać to, co dokoła widzicie, kiej kiesi bydziecie wandrować przez afrykańskóm pustynie. A jak kiejsi bydziecie tukej w tym placu, nie śpiychejcie sie, fest was pytóm, zastawcie sie na chwile pod gwiozdom! Jak przijdzie ku wóm dziecko kiere mo złote włosy a sie śmieje, nie odpowiadajcie jak sie o co pyto – zgadniecie, gdo to je. Nie niechujcie mie wtynczas w moim smutku: bydźcie tak dobrzi a napiszcie mi wartko, że sie wrócił na spadek...

KÓNIEC

